

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

**dokonanej w dniach 29 – 30 października 2018 roku
na kierunku *ekonomia*
prowadzonym
w Instytucie Ekonomicznym
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	18
Dobre praktyki	19
Zalecenia	19
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	20
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	20
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	24
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	25
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	30

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
4. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	41
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar, członek PKA
członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA
2. prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, ekspert PKA
3. mgr Sebastian Snop, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Wojciech Kielbasiński, ekspert PKA reprezentujący studentów.

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *ekonomia* prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Poprzednia ocena jakości kształcenia została przeprowadzona w 2012 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych i etapowych, wizytacji infrastruktury naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Instytutu, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk ekonomicznych w dyscyplinach: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu.	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	7 semestrów/212 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	15 tygodni / 450 godzin	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	- Ekonomia menedżerska - Ekonomia procesów logistycznych - Media społecznościowe w biznesie	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	259	18
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	od 2070 do 2138 w zależności od specjalności	-

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Kształcenie na kierunku *ekonomia* w pełni wpisuje się w misję Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu. Według słów sformułowanych przez Uczelnię „spełniać misję w mieście Elblągu i jego regionie polega na wspomaganiu rozwoju społecznego, technologicznego i kulturalnego – współpracując ze wszystkimi siłami politycznymi, społecznymi i gospodarczymi, które w swoją działalność mają wpisane podobne cele”. Władze PWSZ uważają, że najważniejszym środkiem do wypełnienia tej misji jest kształcenie młodzieży na wysokim poziomie, w specjalnościach dających dużą szansę zdobycia pracy lub założenia własnej firmy a także stwarzanie możliwości ustawicznego kształcenia się wszystkich zainteresowanych doskonaleniem swoich kwalifikacji zawodowych.

Wizją PWSZ w Elblągu jest to, aby była ona nowoczesną Uczelnią spełniającą standardy europejskie, w której absolwent czuje się Europejczykiem rozumiejącym kulturę i obyczajowość europejską oraz jest komunikatywny w różnych sytuacjach społecznych i zawodowych, nie tracąc świadomości kultury ojczystej, w której wzrastał.

Oceniany kierunek ma swoje trwałe miejsce w bogatej ofercie edukacyjnej Uczelni, stanowiąc wraz z innymi kierunkami, komplementarną całość.

PWSZ w Elblągu ma trwałe miejsce w systemie edukacji na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy, zaspokajając obecne i przyszłe potrzeby na specjalistów z zakresu ekonomii. Uczelnia, kształtuje ofertę zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Skuteczną realizację misji Uczelni potwierdzają wyniki uzyskiwane w wielu badaniach i rankingach. Między innymi PWSZ w Elblągu uczestniczyła w badaniu prowadzonym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Komisję Europejską. Raport końcowy pt. Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education in Poland z tych badań powstał w oparciu o dwuletni przegląd, jaki objął: Polskę, Irlandię, Bułgarię, Holandię, Węgry a lokalnie również Niemcy i Czechy w latach 2015-2016. W raporcie tym wysoko ocenione zostały dwa badane w PWSZ w Elblągu kierunki studiów: *Ekonomia* i *Informatyka*. Z przedstawionego raportu wynika, że PWSZ w Elblągu wspiera innowacyjność, angażuje się w liczne partnerstwa z otoczeniem gospodarczym, a studenci chętnie zrzeszają się w studenckich klubach przedsiębiorczości.

We wrześniu 2018 roku PWSZ w Elblągu otrzymała Polską Nagrodę Innowacyjności 2018, dzięki czemu znalazła się w gronie najbardziej innowacyjnych podmiotów w Polsce.

Praktyczny aspekt kształcenia, na którym opiera się koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku, a w szczególności innowacyjny system realizacji praktyk zawodowych, znalazł potwierdzenie w zewnętrznych nagrodach otrzymanych przez Uczelnię. Za najbardziej innowacyjny produkt Uczelni uznano system praktyk zawodowych, który legł u podstaw koncepcyjnego pozakonkursowego projektu pn.: „Projekt Pilotażowych Praktyk Zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”. Projektem administracyjnie prowadzonym

przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, którego kwota finansowania wynosi 135 mln zł., objęto ponad 30 uczelni, w tym przede wszystkim wyższych szkół zawodowych, w całej Polsce.

Podkreślić należy nowatorstwo koncepcji kształcenia, która przejawia się między innymi w sposobie realizacji praktyk zawodowych.

W roku 2014 oraz 2017 r. PWSZ w Elblągu uczestniczyła w międzynarodowym rankingu U Multirank, który organizowany jest pod auspicjami Komisji Europejskiej, przez Centre for Higher Education (CHE) w Niemczech oraz Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS) w Holandii. Zarówno w 2014 r., jak i w 2017 r. obok oceny instytucjonalnej w jakiej uczestniczyła Uczelnia, jednym z kierunków poddanych ocenie był kierunek studiów *ekonomia*. Zarówno PWSZ w Elblągu, jak i zgłoszone do oceny kierunki studiów, uzyskały w tych rankingach oceny bardzo dobre i dobre za: wysoką zatrudnialność absolwentów, współpracę z otoczeniem gospodarczym, dobre studenckie praktyki zawodowe i studenckie firmy spin-off inkubowane w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości. Należy przy tym podkreślić, że spośród polskich wyższych szkół zawodowych, w rankingu tym uczestniczyła tylko PWSZ w Elblągu. Ranking powyższy świadczy o spójności misji i wizji z koncepcją kształcenia opartą na związku kształcenia z rynkiem pracy, jak również potwierdza zgodność koncepcji kształcenia z przyjętymi standardami międzynarodowymi.

Wysokie oceny zewnętrzne, w tym dotyczące ocenianego kierunku, są ważnym elementem promocji Uczelni i samego kierunku i potwierdzają silną pozycję kierunku *ekonomia*, który jest trzecim co do liczby studentów (po *informatyce* i *administracji*).

Wszelkie formy aktywności Uczelni, szczególnie we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dają efekt ciągłego doskonalenia programu studiów poprzez wprowadzanie kolejnych specjalności. Na kierunku *ekonomia* w roku akademickim 2018/2019 prowadzone są trzy specjalności: *Ekonomika menedżerska*, *Ekonomika procesów logistycznych* oraz *Media społecznościowe w biznesie*, które są odpowiedzią na zapotrzebowanie lokalnych firm.

Przyjęta dla ocenianego kierunku koncepcja kształcenia opiera się na założeniu partnerskiej współpracy z lokalnymi interesariuszami, którzy w większości reprezentują podmioty z branż związanych z ocenianym kierunkiem. Uczelnia deklaruje otwartość na potrzeby lokalnych środowisk i aktywne relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Potwierdzają to dotychczasowe działania dotyczące tworzenia koncepcji kształcenia wskazujące na uczestnictwo (przede wszystkim w sposób pośredni) przedstawicieli, głównie pracodawców.

Uczelnia i Instytut podejmują wiele działań, które mają na celu pozyskanie informacji od interesariuszy zewnętrznych, angażowanie pracowników i studentów we współpracę z interesariuszami, co w konsekwencji przekłada się bezpośrednio lub pośrednio na formułowaną koncepcję kształcenia, zakładane efekty oraz przebieg procesu kształcenia na kierunku *ekonomia*. Należy zauważyć, że udział interesariuszy zewnętrznych w opracowaniu programu i efektów kształcenia miał, zarówno charakter formalny, jak i nieformalny. Struktura przyjętych i przyporządkowanych do poszczególnych obszarów efektów kształcenia odpowiada wymaganiom profilu praktycznego, a treść poszczególnych efektów odpowiada aktualnym potrzebom branżowego rynku pracy.

W celu zapewnienia absolwentom kontynuacji kształcenia, PWSZ w Elblągu zawarła umowy z Uniwersytetem Gdańskim oraz Politechniką Gdańską. Dzięki tym umowom absolwenci PWSZ w Elblągu mogą kontynuować naukę na drugim stopniu studiów, na kierunkach tych uczelni.

Podkreślić należy, że oceniany kierunek ma potencjał dalszego rozwoju o czym świadczą rozmowy przeprowadzone podczas wizytacji, jak również zidentyfikowane przez Uczelnię szanse, dotyczące m.in. uruchomienia na kierunku profilu dualnego, ewentualnie rozszerzenie oferty o studia II stopnia.

1.2

Uczelnia jest aktywna na polu prowadzenia prac mających na celu rozwój kształcenia na potrzeby gospodarki, jak również rozwój współpracy z praktyką gospodarczą w ramach realizowanych projektów. Podkreślić należy, że realizowane projekty mają często charakter ponaduczelniany, w rezultacie których wypracowywane są rozwiązania systemowe.

Od roku akademickiego 2016/2017 do chwili obecnej w PWSZ w Elblągu realizowany jest projekt pt.: „*Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych*”, który ma na celu wypracowanie założeń co do sposobu prowadzenia sześciomiesięcznych praktyk zawodowych. W ramach projektu powołani zostali przez MNiSW eksperci ds. implementacji Europejskiego Systemu Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ECVET) (w tym dwoje nauczycieli akademickich Instytutu Ekonomicznego), którego celem było zaproponowanie, a następnie przetestowanie zasad systemu do formułowania i potwierdzania jednostek efektów uczenia się, uzyskiwanych w czasie pilotażowych praktyk zawodowych. W procesie identyfikowania efektów uczenia się w odniesieniu do praktyki zawodowej realizowanej na kierunku studiów *ekonomia* wyodrębniono 6 przykładowych efektów stanowiących łącznie kwalifikację uczelnianą (zbiór jednostek efektów uczenia się). Obserwacja i zakres prac realizowanych w ramach projektu, pozwolił na wyciągnięcie wniosków w zakresie konieczności zmodyfikowania programu kształcenia na kierunku studiów *ekonomia*, w szczególności dotyczących praktyk zawodowych. Ponadto, pilotaż udowodnił, iż zakres praktyk zawodowych pozwala studentom na zdobycie i potwierdzenie umiejętności dotyczących pewnych kwalifikacji zawodowych, które w przyszłości mogłyby być potwierdzane zgodnie z zapisami w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Ponadto, pracownicy Instytutu Ekonomicznego brali udział w projekcie Instytutu Badań Edukacyjnych „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”. Nauczyciele akademicy PWSZ w Elblągu opracowali model funkcjonowania szkoły wyższej dla zintegrowania i popularyzacji uczenia się przez całe życie. Kształcenie przez całe życie jest dziś wyzwaniem, ale też ogromną szansą dla PWSZ w Elblągu i innych uczelni wyższych. W czasie niżu demograficznego i przemian gospodarczych, coraz ważniejsza będzie stawała się oferta skierowana do osób dorosłych, pracujących, zainteresowanych dalszym rozwojem, gdzie uczelnie będą musiały sprostać oczekiwaniom grupy odbiorców, które są inne niż w przypadku tradycyjnych studentów, przychodzących zaraz po maturze. Konieczne wówczas okaże się uwzględnienie posiadanej wiedzy i doświadczenia.

W ramach przyznanego projektu „PWSZ w Elblągu - Uczelnia III-ciej Generacji” (Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020) w Instytucie Ekonomicznym rozpoczęły się prace przy współpracy z firmą Pearson Central Europe Sp. z o. o., nad dostosowaniem programów kształcenia na kierunku studiów *ekonomia* do międzynarodowych kwalifikacji zawodowych BTEC (Business & Technology Education Council), które tworzone są z myślą o osobach podejmujących pierwszą pracę, planujących rozwój lub zmianę swojej kariery zawodowej. Kwalifikacje BTEC powstają we współpracy z pracodawcami, specjalistami branżowymi i specjalistami od edukacji, aby zapewnić, że

program kształcenia kwalifikacji BTEC rozwija praktyczne i interpersonalne umiejętności, najbardziej potrzebne w praktyce zawodowej.

W ramach powyższego projektu (działania 3.5. „Kompleksowe programy szkół wyższych”), realizowanego w latach 2018-2022 studenci kierunku studiów *ekonomia*, uzyskują możliwość podwyższenia kompetencji zawodowych w zakresie rachunkowości budżetowej ułatwiające podjęcie pracy w referatach rachunkowości jednostek administracyjnych poprzez uczestnictwo w kursie „Rachunkowości Budżetowej” podwyższenia kompetencji zawodowych w zakresie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu podatku VAT w kursie „Podatek od towarów i usług od podstaw”, potwierdzenia kwalifikacji zawodowej księgowego I stopnia, po ukończeniu kursu dla kandydatów na księgowego.

1.3

Uchwała nr 11/2012 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów w Instytucie Ekonomicznym – w Załączniku nr 3 i 4 wskazuje 20 efektów z zakresu wiedzy, 24 efekty z zakresu umiejętności i 16 efektów z zakresu kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty wraz z odpowiadającymi im treściami przypisano tylko do jednej dyscypliny z obszaru nauk społecznych, z dziedziny nauk ekonomicznych, to jest do dyscypliny *ekonomia*. Uchwałą nr 14/2013 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu z dnia 18 kwietnia 2013r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów w Instytucie Ekonomicznym dokonano tylko korekty przypisania efektów kształcenia do trzech dyscyplin: Ekonomia, Finanse i Nauki o Zarządzaniu – wszystkie z dziedziny nauk ekonomicznych. W uchwale nie wskazano dyscypliny wiodącej. System Pol-ON zawiera przypisanie kierunku tylko do jednej dyscypliny tj. *ekonomia*, co wymaga skorygowania do stanu faktycznego.

W ramach rozmów prowadzonych z Zespołem Dydaktycznym kierunku *ekonomia* przedstawiono wstępne przypisania i wyliczenia udziałów, które wskazują, że cały kierunek zostanie przypisany do jednej dziedziny nauk społecznych z dwiema dyscyplinami: Ekonomia i finanse (60% ECTS) oraz Nauki o zarządzaniu i jakości (40%). Powyższe wyliczenie udziałów prawidłowo wyznacza przypisanie kierunku do dyscyplin, co powinno znaleźć swój odzwierciedlenie w stosownych uchwałach Senatu. Tak szerokie usadowienie kierunku *ekonomia* w dwóch dyscyplinach umożliwia wskazywanie specjalności z szerokiego zakresu działalności gospodarczej w tym menedżersko-finansowego.

Dla kierunku *ekonomia* określono łącznie 60 efektów kształcenia. Najwięcej efektów sformułowano dla umiejętności, co jest właściwe dla profilu praktycznego. Efekty te uwzględniają nabywanie przez studentów konkretnych umiejętności, np.: „K1P_U05 Wykorzystuje instrumenty prawne w zakresie planowania budżetowego”, „K1P_U12 Wykorzystuje metody analizy ekonomicznej do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa”, „K1P_U14 Stosuje narzędzia public relations mające wpływ na wizerunek organizacji”.

Na podstawie analizy tabeli odniesień efektów kierunkowych do obszarowych można stwierdzić, że efekty kierunkowe odpowiadają obszarowi nauk społecznych, a każdy z efektów obszarowych jest realizowany przez odpowiadające im treściowo efekty kierunkowe. Efekty kształcenia określone w kartach przedmiotów zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.

Dla modułu praktyk sformułowano 4 efekty kształcenia (jeden z zakresu wiedzy, dwa umiejętności i jeden z zakresu kompetencji społecznych). Efekty te nawiązują do zapoznania się ze sposobem funkcjonowania przedsiębiorstwa, a przede wszystkim do umiejętności

wykorzystania zdobytej wiedzy w zakresie zarządzania powierzonymi zasobami materialnymi, finansowymi i informacyjnymi w celu wykonania zadań. W kompetencjach społecznych szczególną uwagę zwrócono na umiejętności komunikowania się z otoczeniem w miejscu pracy i poza nim. Ogólne sformułowania efektów kształcenia dla modułu praktyki zawodowej uszczegółowione są poprzez określenie treści praktyki, jak również indywidualnego zakresu praktyki dla studentów odbywających praktykę w konkretnym przedsiębiorstwie.

Efekty kształcenia przewidują także zdobywanie przez studentów umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2, w tym posługiwanie się językiem specjalistycznym w zakresie słownictwa przydatnego na rynku pracy w zakresie biznesu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- Realizacja przyjętej koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* odpowiada zarówno misji Uczelni, jak również celom, które zostały postawione w strategii Uczelni i Instytutu Ekonomicznego. Oferta kształcenia na kierunku *ekonomia* jest stabilna, oparta na trzech specjalnościach. Liczba i stopień zróżnicowania oferty pozwala studentom na wybór, a jednocześnie jest dostosowany do liczby studentów.
- O spójności misji i wizji z koncepcją kształcenia opartą na związku kształcenia z rynkiem pracy świadczą otrzymane przez Uczelnię nagrody i pozycje w rankingach odnoszące się do kierunku *ekonomia*.
- Silną stroną koncepcji kształcenia jest innowatorski system realizacji praktyk zawodowych.
- Uczelnia jest aktywna na polu prowadzenia prac mających na celu rozwój kształcenia na potrzeby gospodarki, jak również rozwój współpracy z praktyką gospodarczą w ramach realizowanych projektów.
- Efekty kształcenia dobrze odzwierciedlają profil praktyczny ocenianego kierunku. Wysoki udział umiejętności w efektach kształcenia, ich konkretne sformułowanie świadczą o dobrze przygotowanej koncepcji kształcenia na kierunku *ekonomia*.

Dobre praktyki

Udział w projektowaniu studiów dualnych dla kierunku *ekonomia*.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu w Instytucie Ekonomicznym kształci na kierunku *ekonomia* na studiach I stopnia w trybie studiów stacjonarnych. W poprzednich latach (do końca r.a. 2017/2018) kształcenie odbywało się również na studiach niestacjonarnych.

Pogram studiów na kierunku *ekonomia* ma strukturę modułową. Program studiów składa się z 6 modułów: przedmioty ogólne, podstawowe, kierunkowe, specjalnościowe i specjalizacyjne, do wyboru oraz moduł przygotowania pracy dyplomowej. Struktura programu studiów jest prawidłowa. Największą grupę przedmiotów pod względem liczby punktów ECTS, stanowią przedmioty specjalnościowe i specjalizacyjne (20%), przedmioty podstawowe (18%) oraz przedmioty do wyboru (17%). Przedmioty kierunkowe stanowią 14%. Moduł przedmiotów specjalnościowych i specjalizacyjnych jest poprzedzony przedmiotami obejmującymi treści kierunkowe i podstawowe dla kierunku *ekonomia*. Taka struktura godzin zajęć świadczy o dobrym połączeniu wiedzy i umiejętności specjalistycznych z podstawami wiedzy ekonomicznej i zarządczej.

Czas trwania studiów wynosi 7 semestrów, a liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w toku studiów wynosi 212. Program studiów na studiach stacjonarnych zakłada łącznie 2138 godzin kontaktowych (z niewielkimi różnicami pomiędzy specjalnościami). Dodatkowo w programie studiów przewidziane są praktyki zawodowe trwające 15 tygodni, które wraz z przedmiotami do wyboru i seminarium realizowane są w 6 semestrze. Czas trwania studiów i łączny nakład pracy studenta jest właściwie określony i umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia, w tym nabycie umiejętności praktycznych przewidzianych podczas semestralnych praktyk zawodowych.

Dla programu studiów na ocenianym kierunku zostały określone sumaryczne wskaźniki punktacji ECTS. Wskaźniki te zostały określone w sposób prawidłowy. Łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi co najmniej 103 punkty (w zależności od specjalności).

Liczba punktów przyporządkowana modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym służącym zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wynosi od 139 do 162 w zależności od specjalności. Przy określaniu tej liczby punktów brano pod uwagę formę prowadzenia zajęć i treści kształcenia. Z wielu przedmiotów tylko część punktacji ECTS zaliczono jako związaną z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Taka metoda jest właściwa i oddaje rzeczywisty stopień praktyczności tych zajęć.

Do modułów, które w całości (lub prawie w całości) zaliczono do zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym należą m.in.: *Podstawy rachunkowości, Biznesplan Ubezpieczenia, Techniki sprzedaży, Gry decyzyjne, Content marketing, Budowanie serwisu internetowego*. Wymiar czasowy zajęć określonych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym spełnia wymagania profilu praktycznego. Wysoki stopień praktyczności prowadzonych zajęć potwierdzili również studenci podczas spotkania z przedstawicielami zespołu oceniającego.

Student w toku studiów ma możliwość wyboru zajęć w wymaganym wymiarze. Modułom zajęć do wyboru przypisano ok. 40% ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów. Oprócz wyboru specjalności i języków obcych student ma w każdym semestrze (przez 6 semestrów) możliwość wyboru przedmiotów o łącznym nakładzie pracy 6 punktów ECTS.

Nakład pracy na poziomie przedmiotów jest określony prawidłowo. Obejmuje on kilka grup aktywności studenta, z określeniem bezpośredniego udziału w różnych formach zajęć oraz pracy własnej studenta. Wyodrębnione są godziny zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Liczba punktów ECTS za poszczególne przedmioty jest właściwie zróżnicowana, uwzględnia wymiar godzinowy przedmiotu, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne. Nakład pracy studenta określony jest starannie i przedstawiony w sposób przejrzysty w sylabusie.

Biorąc pod uwagę liczbę i strukturę godzin zajęć oraz liczbę punktów ECTS można stwierdzić, że jest ona wystarczająca do osiągnięcia założonych przedmiotowych oraz kierunkowych efektów kształcenia.

Wykłady na studiach stacjonarnych stanowią ok. 41% wszystkich zajęć dydaktycznych, ćwiczenia 38%, a laboratoria i projekty 21%. W strukturze zajęć przeważają zajęcia o charakterze aktywnym (łącznie 59%), a liczba godzin laboratoriów jest wystarczająca. W laboratoriach odbywają się takie przedmioty jak m.in.: *Technologie informacyjne*, *Statystyka opisowa*, *Podstawy rachunkowości*, niektóre przedmioty do wyboru – przedmioty te prowadzone są z wykorzystaniem programów komputerowych, co jest zaznaczone w sylabusach. Również studenci podkreślili trafność doboru form zajęć dydaktycznych.

Uczelnia dysponuje platformą e-learningową Moodle2, jednak jest ona wykorzystywana sporadycznie w procesie dydaktycznym (szkolenie biblioteczne).

Kluczową dla istoty profilu praktycznego jest realizacja praktyk studenckich. Obecnie obowiązujący sylabus dla praktyki zawodowej zawiera opis efektów kształcenia i ogólne zasady ich weryfikacji (ocena z praktyki jest wystawiana przez zakładowego opiekuna praktyk z jednostki przyjmującej na praktykę). Praktyki w wymiarze 15 tygodni odbywają się w trakcie trwania studiów - łącznie przypisano im 480 godzin i 22 punkty ECTS. Dla studentów kierunku *ekonomia* oprócz praktyk kursowych, które są obowiązkowe i wynikają z programu studiów istnieje możliwość uczestnictwa w praktykach pilotażowych w wymiarze 3 miesiące. Z praktyk tych korzysta większość studentów. O przyjęciu na praktyki pilotażowe decyduje kryterium średniej z ocen. Praktyki pilotażowe są płatne, w przypadku studentów skierowanych na praktyki pilotażowe, również trzeci miesiąc praktyki kursowej jest miesiącem płatnym. Zaliczenie praktyki pilotażowej jest przeprowadzane w formie egzaminu ustnego. W skład komisji egzaminacyjnej zawsze wchodzi przedstawiciele pracodawców, u których praktyki były realizowane. Zgodnie z regulaminem praktyk studenci mają możliwość zaliczenia praktyki również na podstawie pracy zawodowej. Regulamin zakłada możliwość zaliczenia praktyki w całości na podstawie pracy zawodowej w sytuacji, gdy student posiada doświadczenie zawodowe związane z kierunkiem/specjalnością lub w części (praktyka ma wówczas krótszy wymiar) w sytuacji posiadania doświadczenia zawodowego niezwiązanego w całości z kierunkiem/specjalnością.

Uczelnia współpracuje z ponad 120 podmiotami, w których organizowane są praktyki. Poszczególne instytucje wpisane do wykazu należą do szeroko rozumianego obszaru związanego z kierunkiem kształcenia. Z racji swoich zadań i profili zapewniają one osiągnięcie założonych dla praktyk efektów kształcenia. Weryfikacja miejsc praktyk, które proponują studenci jest prowadzona na podstawie analizy zadań i profilu instytucji i jest realizowana przez Opiekuna praktyk. Monitoring praktyk jest realizowany na bieżąco przez Opiekuna praktyk. Średnio dwa razy w miesiącu przeprowadzany jest monitoring telefoniczny, w trakcie trwania praktyki kursowej, jednokrotnie jest przeprowadzana wizytacja miejsca praktyki w zakładzie pracy. W przypadku każdej z praktyk podpisywane jest porozumienie dwustronne pomiędzy Uczelnią i zakładem pracy. Uczelnia kładzie duży nacisk na przygotowanie studentów do praktyk. Na początku V semestru z każdą grupą studentów przeprowadzone jest

spotkanie informacyjne dotyczące praktyk zawodowych. Przed wyborem miejsca praktyk przeprowadzana jest rozmowa z doradcą zawodowym, jeśli jest ona zasadna. Przed skierowaniem na praktykę, każdy student kierowany jest na wstępną rozmowę z pracodawcą.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się od poniedziałku do piątku, na ogół planowane są w dwóch blokach po 45 minut. Nie stwierdzono nadmiernego blokowania zajęć, a „okienka” występują sporadycznie. Harmonogram zajęć dydaktycznych udostępniany jest studentom z odpowiednim wyprzedzeniem. Studenci wskazali, iż jest dostosowany do ich potrzeb. Dla osób pracujących utworzone zostały grupy popołudniowe, dla których zajęcia odbywają się od godz. 16:00. Umożliwia to osobom pracującym podjęcie studiów oraz aktywny udział w zajęciach dydaktycznych. Studenci obecni podczas spotkania z zespołem oceniającym wyrazili zadowolenie z istnienia takiej możliwości.

Analiza liczebności grup oraz hospitacje zajęć potwierdzają, że wielkość grup zapewnia dobre warunki prowadzenia zajęć. Na wykładach liczba studentów nie przekracza 60 studentów, ćwiczenia odbywają się w grupach liczących nie więcej niż 30 studentów, natomiast zajęcia laboratoryjne dostosowane są do wymogów pracowni liczących 18 lub 28 stanowisk komputerowych. Są to liczebności maksymalne, a zajęcia odbywają się w znacznie mniejszych grupach. Niewielka liczebność grup jest atutem kształcenia na ocenianym kierunku i przyczynia się do skutecznego osiągania efektów kształcenia. Pozwala to na dobre wykorzystanie zajęć w sposób aktywny oraz przyczynia się do rozwijania umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym potwierdzili, że liczebność grup zajęciowych jest odpowiednia, pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Treści programowe kierunku *ekonomia* ujęte są w moduły (przedmioty) oraz specjalności. Kształcenie odbywa się na trzech specjalnościach: „Ekonomika menedżerska”, „Ekonomika procesów logistycznych” oraz „Media społecznościowe w biznesie”. Pierwsza ze specjalności związana jest bezpośrednio z dyscypliną ekonomia, z elementami nauk o zarządzaniu. Druga ze specjalności odnosi się w dużej mierze do zagadnień z zakresu nauk o zarządzaniu, aczkolwiek wyraźne są również zagadnienia ekonomiczne. Natomiast trzecia ze specjalności odnosi się głównie do dyscypliny nauk o zarządzaniu. Dyscyplina ta ma odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia, ale przy tworzeniu nowych specjalności należałoby zwrócić uwagę, aby tematyka specjalności w większym stopniu odpowiadała dyscyplinie wiodącej. Tym niemniej stwierdzić należy, że studenci wszystkich trzech specjalności osiągają założone kierunkowe efekty kształcenia.

Zaznaczyć również należy uwagi, jakie artykułowali studenci specjalności „Media społecznościowe w biznesie”. Stwierdzili oni, iż podczas zajęć nie zdobywają wystarczającej wiedzy oraz umiejętności odnoszących się do tematyki mediów społecznościowych. Podkreślili, iż bardzo często zajęcia prowadzone są przez osoby niemające odpowiedniej wiedzy we wskazanym zakresie. Z rozmów z trakcie wizytacji wynika, że władze Instytutu zidentyfikowały ten problem i podjęły już stosowne działania.

Również na poziomie przedmiotów dobór treści programowych jest w pełni zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, odpowiada profilowi praktycznemu oraz uwzględnia aktualny stan wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych: ekonomii, finansów i nauk o zarządzaniu, ponieważ wielu prowadzących prowadzi badania naukowe w tych dyscyplinach lub / i jest aktywnymi praktykami w zakresie działalności gospodarczej. Podkreślić należy, że program studiów na specjalności „Ekonomika procesów logistycznych” został dostosowany do wymagań Certyfikatu Kompetencji Zawodowych Przewoźnika. Studenci tej specjalności mają możliwość opanowania materiału, który upoważnia do zwolnienia (w 75%) z egzaminu na Certyfikat organizowanego przez Instytut Transportu Samochodowego.

W ramach doskonalenia programów kształcenia i odpowiedzi na potrzeby rynku pracy związane z nabywaniem przez studentów kompetencji miękkich, zmodyfikowano programy kształcenia dla studentów podejmujących kształcenie od roku akademickiego 2017/2018, poprzez wprowadzenie do planu studiów przedmiotu „Kultura społeczna i zawodowa”. W ramach tego przedmiotu studenci oprócz udziału w zajęciach poświęconych kompetencjom miękkim, wybierają działalność (np. w Radzie Studentów, w lokalnych inicjatywach obywatelskich, wolontariat), która stanowi część zajęć z przedmiotu.

Treści przewidziane dla języków obcych obejmują zarówno nauczanie ogólnych, jak i specjalistycznych (biznesowych) kompetencji językowych. Wymiar języków obcych w toku studiów wynosi 150 godzin i jest wystarczający do osiągnięcia zakładanego w efektach kształcenia poziomu kompetencji językowych.

Pewnym mankamentem programu studiów jest brak obligatoryjnego przedmiotu w języku angielskim (lub innym obcym) w toku studiów. Obecnie studenci mają możliwość korzystania z zajęć do wyboru, jednak zakres uczestnictwa studentów w takich zajęciach należałoby zwiększać. W związku z powyższym należałoby rozważyć wprowadzenie co najmniej jednego przedmiotu w języku obcym w toku studiów na kierunku *ekonomia*, oprócz lektoratów.

Metody dydaktyczne określone są w sylabusach przedmiotów. Do najczęściej stosowanych metod należą: studium przypadku, dyskusja, projekt, praca w grupach, rozwiązywanie ćwiczeń. Metody dydaktyczne są dostosowane do przedmiotów, uwzględniają specyfikę i formę prowadzenia przedmiotu. Są w sposób wystarczający zróżnicowane, odpowiadają kształceniu na profilu praktycznym. Stosowane metody kształcenia na kierunku *ekonomia* są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się poprzez wysoki udział takich metod jak projekty i studia przypadków. W trakcie zajęć dydaktycznych studenci wykonują zadania ukierunkowane na rozwijanie niezbędnych w kontekście przyszłej pracy zawodowej umiejętności praktycznych. Na spotkaniu z zespołem oceniającym obecni byli przedstawiciele studentów, którzy potwierdzili, iż w ich opinii podczas zajęć dydaktycznych zdobywają umiejętności zawodowe niezbędne na rynku pracy. Przedstawiciele tej grupy mogą również zdobywać wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne dzięki kursom i szkoleniom organizowanym przez Akademickie Biuro Karier.

Wsparcie udzielane studentom ze strony nauczycieli akademickich oceniane jest pozytywnie. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych mogą uczęszczać na konsultacje podczas licznych dyżurów, których terminy dostosowane są do ich oczekiwań. Możliwa jest również komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Osoby niepełnosprawne mają możliwość dostosowania metod kształcenia do swoich potrzeb. Jednostka umożliwia indywidualny dobór treści i metod kształcenia poprzez studiowanie w ramach indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego programu, w tym planu studiów. Studenci są odpowiednio poinformowani o wymienionych możliwościach.

2.2.

Uczelnia ma opracowany system monitorowania i weryfikacji efektów kształcenia. Zasady i procedury związane z weryfikacją efektów kształcenia są określone w Regulaminie studiów oraz Procedurze Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (zarządzenie Rektora nr 01/2016 z dn. 28.01.2016 r.). System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia, tj.: weryfikację efektów

w odniesieniu do poszczególnych modułów, weryfikację efektów praktyk studenckich, weryfikację efektów w procesie dyplomowania oraz weryfikację efektów po ukończeniu studiów (dokonywaną przez absolwentów oraz pracodawców).

Na poziomie przedmiotów metody weryfikacji efektów kształcenia określone są w sylabusach. Stosowanych jest wiele metod (m.in. egzamin pisemny, ocena analizy przypadków, raporty z ćwiczeń, kolokwium pisemne, przygotowanie projektu, praca w zespołach, aktywność na zajęciach), które są odniesione do efektu, który jest za ich pomocą weryfikowany. Za pomocą stosowanych metod można weryfikować zarówno wiedzę, jak i umiejętności oraz kompetencje społeczne. W celu weryfikacji efektów z zakresu kompetencji społecznych na przedmiocie *Kultura społeczna i zawodowa* student opracowuje portfolio z określeniem indywidualnych zainteresowań i opisem podejmowanych działań z „Katalogu aktywności”. Częścią portfolio jest sprawozdanie z udziału w wybranej aktywności.

Na etapie weryfikacji efektów praktyk zawodowych kluczową rolę pełni Opiekun praktyk, który wystawia ocenę z praktyki na podstawie opinii o odbyciu praktyk wystawionej przez Zakładowego Opiekuna praktyk, sprawozdania studenta i zaliczonego egzaminu z praktyki. Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ze strony Uczelni jest przeprowadzana w formie egzaminu ustnego lub pisemnego, polegającego na rozwiązaniu tzw. zadań zawodowych, przygotowanych przez Opiekunów praktyk (zakładowego i uczelnianego) i zatwierdzanych przez Dyrektora Instytutu. Po zakończeniu praktyki przeprowadzana jest rozmowa ze studentem dotycząca jej przebiegu. Na jej podstawie Opiekun praktyk ocenia miejsce praktyk, jednak nie jest to ocena sformalizowana. Bieżące monitorowanie przebiegu praktyk odbywa się poprzez analizę sprawozdań z odbywanych praktyk sporządzonych przez studenta, jak również w sposób nieformalny poprzez bezpośrednie kontakty. Podkreślić należy, iż w opinii studentów wyrażonej podczas spotkania z zespołem oceniającym, organizacja praktyk oraz prawidłowo przeprowadzany egzamin końcowy pozwalają na weryfikację osiągniętych efektów kształcenia.

Metody weryfikacji efektów w zakresie języka obcego są właściwie dostosowane do specyfiki przedmiotu (kolokwium, rozwiązywanie zadań, praca zespołowa, zadania domowe, prezentacja oraz w ostatnim semestrze lektoratu egzamin końcowy).

Na spotkaniu z zespołem oceniającym przedstawiciele studentów wskazali, iż stosowane metody sprawdzania i oceny umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia. W ich opinii motywują one do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Na pierwszych zajęciach przekazywane są informacje odnoszące się do zakresu merytorycznego, zalecanej literatury, sposobu weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz terminów dyżurów prowadzącego zajęcia. Studenci mają również dostęp do sylabusów przedmiotów za pośrednictwem strony internetowej.

Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich i ich zgodność z dyscyplinami, do których odnoszą się efekty kształcenia kierunku *ekonomia*. Zespół oceniający przeanalizował tematykę 245 prac licencjackich, które były obronione w latach 2016-2018, z czego 204 to prace absolwentów studiów stacjonarnych oraz 41 studiów niestacjonarnych. Tematyka prac dyplomowych odpowiada dyscyplinom, do których przypisane są efekty kształcenia. Najwięcej prac, zgodnie z przypisaniem do dyscyplin, to prace z zakresu ekonomii, ponadto z nauk o zarządzaniu (ok. 15%) oraz z zakresu finansów (szacunkowo kilka procent prac). Sporadycznie zdarzyły się prace wykraczające poza dziedzinę nauk ekonomicznych (prace: „Terroryzm międzynarodowy” oraz „Kobiety w siłach zbrojnych”). Zjawisko niezgodności tematyki prac z dziedziną nauk ekonomicznych ma charakter marginalny.

Zasady dyplomowania uregulowane są na kilka sposobów. Regulamin studiów w rozdziale VI "Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy" określa ogólne warunki i tryb zatwierdzania tematów prac, składania prac dyplomowych, warunki dopuszczenia i przebieg egzaminu dyplomowego, itp.. Ponadto zasady dyplomowania są uszczegółowione w dokumencie „Zasady dyplomowania w Instytucie Ekonomicznym” wraz z załącznikami, które określają wzory dokumentów w procesie dyplomowania. Egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej przed komisją powołaną przez dyrektora Instytutu. W składzie komisji egzaminu dyplomowego, oprócz przewodniczącego i promotora zasiada recenzent pracy dyplomowej. Na egzaminie student prezentuje pracę i odpowiada na pytania związane z pracą. Następnie losuje pytania egzaminacyjne z przygotowanej listy 60 pytań dla każdej ze specjalności. Pytania te odpowiadają tematyce zarówno kierunku *ekonomia*, jak również specjalności. Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie nie budzi zastrzeżeń, a stopień jej zobiektywizowania jest wysoki (70% średnia ze studiów, 20% z oceny pracy dyplomowej, 10% z egzaminu dyplomowego). Studenci kierunku *ekonomia* posiadają wiedzę na temat postępowania związanego z procesem dyplomowania. Znane im są również zasady zaliczania kolejnych etapów studiów oraz uznawania efektów kształcenia.

Wylosowane do oceny prace dyplomowe były na zróżnicowanym poziomie, ale odpowiadają one co najmniej minimalnym wymogom stawianym pracom licencjackim na profilu praktycznym. W niektórych pracach nieco brakuje propozycji własnych autora, praktycznych usprawnień i wniosków doskonalących. Recenzje prac są sporządzane rzetelnie, nieraz dosyć ogólnie, sporadycznie można zauważyć zawyżanie oceny. Oceny z pracy odpowiadają ich poziomowi. Prace są sprawdzane programem antyplagiatowym. Prace dyplomowe pozwalają na weryfikację efektów kształcenia założonych w procesie dyplomowania.

Prace przejściowe, zaliczeniowe i egzaminacyjne na ogół pozwalają na weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia, z pewnymi zastrzeżeniami. Niektóre z prac są słabo opisane przez prowadzącego, tj. brakuje punktacji, zasad oceniania, brak jest wyniku końcowego pracy. Większość prac jest opisana przez prowadzącego prawidłowo. Ogólna uwaga w tym zakresie dotyczy systemu archiwizacji tych prac. Prace nie są archiwizowane w sposób systematyczny. Brak jest zbiorczych protokołów ocen z poszczególnych przedmiotów, dokładnego opisu jakiego roku dotyczy przedmiot, na którym roku i w którym semestrze jest dany przedmiot, kto jest prowadzącym, itp..

Studenci przedstawili pozytywną opinię na temat rzetelności oraz bezstronności egzaminatorów. Po sesji egzaminacyjnej odbywają się konsultacje, podczas których mają oni możliwość wglądu w pracy egzaminacyjne. Wskazali również, iż z reguły wyniki sprawdzania i oceny osiągniętych efektów kształcenia przekazywane są w ciągu tygodnia od daty zaliczenia lub egzaminu.

Uczelnia ma kilkuletnie doświadczenie w badaniu losów zawodowych absolwentów. Akademickie Badania prowadzone jest przez Biuro Karier za pośrednictwem zewnętrznej platformy internetowej dedykowanej do prowadzenia działań ankietowych.

W jednostce stwarzane są warunki umożliwiające równe traktowanie studentów w procesie sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Istnieje możliwość adaptowania metod i organizacji do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Osoby te mają możliwość ubiegania się o zmianę formy zaliczeń i egzaminów z pisemnych na ustne lub z ustnych na pisemne oraz wydłużenia czasu zaliczania lub zdawania egzaminu. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci potwierdzili, iż znane są im zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych ze sprawdzeniem i oceną efektów kształcenia oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

W przypadku wniosku studenta kwestionującego zasadność otrzymanej oceny z zaliczenia lub egzaminu Dyrektor Instytutu może zarządzić egzamin komisyjny.

2.3.

Uczelnia określa co roku warunki, tryb i terminy rekrutacji na kierunek *ekonomia* w drodze uchwały Senatu. W toku rekrutacji na studia I stopnia kandydaci zobowiązani są dostarczyć wymagane, określone w uchwale rekrutacyjnej, dokumenty. O przyjęciu na studia decyduje wynik postępowania kwalifikacyjnego, które odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Podstawą decyzji o przyjęciu na studia jest wskaźnik rekrutacyjny, który stanowi formułę służącą obliczeniu punktów za przedmioty konkursowe zdawane przez kandydata na egzaminie maturalnym. Dla kierunku *ekonomia* przedmiotami tymi są: geografia, albo historia, albo matematyka, albo wiedza o społeczeństwie oraz język polski i język obcy. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego, przyjmowani są na podstawie złożenia wymaganych dokumentów. W warunkach rekrutacji przewidziany jest również sposób postępowania w stosunku do kandydatów z maturą międzynarodową. Warunki rekrutacji dla kierunku *ekonomia* są prawidłowe, jasne, nie zawierają zapisów dyskryminujących. Potwierdzili to studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym, stwierdzając, że zasady rekrutacji kandydatów są spójne i przejrzyste oraz umożliwiają dobór odpowiednich kandydatów na studia.

Zasady zaliczania poszczególnych etapów studiów określone są w Regulaminie studiów. Obejmują one m.in. warunki zaliczenia semestru w trybie zwykłym oraz w trybie warunkowym oraz warunki zmiany uczelni, kierunku i formy studiów. Zasady te są jasne, dostępne dla studentów. Realizacja procesu dyplomowania przebiega zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów. Ponadto dokumenty wewnętrzne regulują w zakresie dyplomowania takie kwestie jak wymogi merytoryczne i formalne pisania prac licencjackich oraz zasady sprawdzania prac systemem antyplagiatowym. Przyjęte zasady dyplomowania są adekwatne do specyfiki ocenianego kierunku, poziomu oraz profilu studiów.

Uczelnia jest przygotowana do potwierdzania efektów uczenia się, a szczegółowy tryb i zasady określa Uchwała Nr 30/2015 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie określenia organizacji procesu potwierdzania efektów uczenia się obowiązującego w PWSZ w Elblągu. Uchwała powołała również Akademicki Centrum Doradztwa i Potwierdzania Kompetencji Zawodowych. W dotychczasowych postępowaniach kwalifikacyjnych, żaden z kandydatów na studia nie skorzystał z możliwości uzyskania potwierdzenia nabytych efektów kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Realizacja programu studiów na kierunku *ekonomia* zapewnia osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia. Struktura modułów w programie studiów zapewnia dobre połączenie wiedzy i umiejętności specjalistycznych z podstawami wiedzy ekonomicznej i zarządczej. Zaletą programu studiów jest duży stopień ich praktyczności. Dotyczy to dobrze funkcjonujących praktyk zawodowych, jak również zajęć określonych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Mocną stroną realizacji praktyk zawodowych jest możliwość uczestnictwa w praktykach pilotażowych. Z praktyk tych korzysta większość studentów ocenianego kierunku.

Jednoznacznie pozytywnie należy ocenić przygotowanie studentów do praktyk zawodowych poprzez przeprowadzenie spotkań grupowych dotyczących zasad i warunków odbywania praktyk, zapewnienie możliwości odbycia rozmowy z doradcą zawodowym przed

wyborem miejsca praktyki i wstępnej rozmowy z pracodawcą. Działania te wspierają studenta w wyborze właściwego dla niego miejsca praktyk. Jako dobrą praktykę należy wskazać również formułę zaliczania praktyk pilotażowych w oparciu o egzamin ustny przed komisją w skład której wchodzi również pracodawcy.

Atutem kształcenia na kierunku *ekonomia* jest stosunkowo niewielka liczebność grup, w których odbywają się zajęcia, co przyczynia się do skutecznego osiągania efektów kształcenia i do rozwijania umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Dobrym rozwiązaniem z punktu widzenia nabywania przez studentów kompetencji społecznych jest wprowadzony do planu studiów od r.a. 2017/2018 przedmiot *Kultura społeczna i zawodowa*, na którym studenci, oprócz uczestnictwa w zajęciach muszą się wykazać udziałem w aktywnościach społecznych na rzecz Uczelni czy otoczenia.

Zaletą programu studiów (dotyczy specjalności „*Ekonomika procesów logistycznych*”) jest możliwość opanowania materiału w toku studiów, który upoważnia do zwolnienia (w 75%) z egzaminu na Certyfikat Kompetencji Zawodowych Przewoźnika.

Uczelnia ma opracowany i funkcjonujący system monitorowania i weryfikacji efektów kształcenia. System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia. Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia praktyk zawodowych jest przeprowadzana w formie egzaminu ustnego lub pisemnego, co należy uznać za mocną stronę procesu weryfikacji efektów kształcenia. Proces dyplomowania przebiega prawidłowo, a niezgodność tematyki prac z dziedziną nauk ekonomicznych ma charakter marginalny.

W procesie rekrutacji o przyjęciu decyduje konkurs świadectw dojrzałości, a podstawą decyzji jest wskaźnik rekrutacyjny, który stanowi formułę służącą obliczeniu punktów za przedmioty konkursowe zdawane przez kandydata na egzaminie maturalnym. Wprowadza to element oceny merytorycznej w procesie rekrutacji.

Słabszą stroną procesu kształcenia jest niepełna zgodność specjalności „*Media społecznościowe w biznesie*” z dyscypliną wiodącą dla kierunku jaką jest ekonomia. Odnotować również należy uwagi krytyczne jakie artykułowali studenci wobec tej specjalności. Stwierdzili oni, iż podczas zajęć nie zdobywają wystarczającej wiedzy oraz umiejętności odnoszących się do tematyki mediów społecznościowych.

Mankamentem wpływającym na skuteczność weryfikacji efektów kształcenia jest brak systemu archiwizacji prac zaliczeniowych, przejściowych i egzaminacyjnych.

Do słabych stron procesu kształcenia można również zaliczyć brak obligatoryjnego przedmiotu w języku angielskim (lub innym obcym) w toku studiów. Obecnie studenci mają możliwość korzystania z zajęć do wyboru w języku obcym, jednak zakres uczestnictwa studentów w takich zajęciach należałoby systematycznie zwiększać.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Opracowanie systemu archiwizowania prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych.
2. Monitorowanie treści kształcenia przekazywanych na przedmiotach specjalności „*Media społecznościowe w biznesie*” i ewentualne podejmowanie działań w tym zakresie.

3. Tworzenie nowych specjalności zgodnie z dyscypliną wiodącą kierunku *ekonomia*.
4. Wprowadzenie docelowo obligatoryjnego przedmiotu w języku obcym.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Zapewnianie jakości w PWSZ w Elblągu od roku 2005 zorganizowane jest na podstawie metodologii systemu jakości ISO 9001. Uczelniany system jest certyfikowany przez jednostkę zewnętrzną. W tym celu Uczelnia opracowała Księgę Jakości wraz z procedurami w zakresie: opracowania i zarządzania dokumentami systemu zarządzania jakością, nadzoru nad zapisami, przeglądu zarządzania, nadzoru nad usługą niezgodną, auditów wewnętrznych, działań korygujących, działań zapobiegawczych. Wedle deklaracji określonych w Księdze Jakości, zakres funkcjonowania Systemu odnosi się do: kształcenia studentów w zakresie prowadzonych kierunków studiów (studia stacjonarne, niestacjonarne i podyplomowe), projektowania i wykonywania usług informatycznych, prowadzenia badań naukowych i analiz regionalnych. W zakresie kształcenia wyodrębniono następujące procesy: proces projektowania przebiegu studiów (dla działalności innej niż edukacyjno-wychowawcza jest to proces projektowania usługi), proces rekrutacji na studia, proces nauczania, proces działalności wychowawczej - wyzwalającej pasję, zainteresowania i inicjatywy, proces pomocy materialnej. W 2017 roku zakresem Certyfikatu objęto usługi doradcze i szkoleniowe, a w 2018 roku System Zarządzania Jakością ISO 9001 został oceniony i stwierdzono jego zgodność z wymaganiami ISO 9001:2008 oraz 9001:2015.

Jednocześnie Senat Uczelni przyjął uchwałę nr 20/2012 z dnia 31 maja 2012 r. z późn. zm. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości. Jej głównym celem jest wprowadzenie procedury oceny efektów kształcenia przez Dyrektora Instytutu na podstawie następujących czynników: analizy stopnia realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych efektów kształcenia dla programów kształcenia, w tym: analizę stosowanych metod i kryteriów weryfikowania efektów kształcenia przez adekwatność ich doboru do poszczególnych efektów kształcenia, ocenę jakości prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia, analizę wyników kształcenia, analizę wyników egzaminów dyplomowych, analizę poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia, a ponadto analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych, analizę użyteczności efektów kształcenia dla programów kształcenia, ocenę infrastruktury dydaktycznej oraz ocenę sposobu, rzetelności i aktualności informowania studentów, nauczycieli akademickich i innych zainteresowanych o programach kształcenia oraz metodach ich sprawdzania i weryfikacji. Zgodnie z przyjętymi założeniami Dyrektor Instytutu przedkłada ocenę realizacji efektów kształcenia Rektorowi, który następnie przekłada Senatowi ocenę dotyczącą wszystkich kierunków studiów prowadzonych w Uczelni. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wyodrębniono m.in. takie podmioty, jak: Pełnomocnik Rektora ds. Systemu Zarządzania Jakością, Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Instytutowe Komisje. Ponadto we wszystkich instytutach działają Komisje Programowe powołane przez Dyrektorów Instytutów. W zakresie ich obowiązków jest m.in.: opracowywanie nowych i korekta aktualnych - zakładanych efektów

kształcenia, dla danego kierunku studiów; opracowywanie zmian w programie kształcenia; opiniowanie korekt programowych, zgłaszanych na Senat przez kierownictwo instytutu; weryfikacja i opiniowanie tematów prac dyplomowych, przedkładanych do zatwierdzenia Dyrektorowi Instytutu.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, obejmujący oceniany kierunek studiów, realizuje zadania związane z projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem i przeglądem programu kształcenia. Procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia zostały określone w stosownych uchwałach Senatu i zgodnie z nimi przygotowuje się programy kształcenia dla nowych kierunków i specjalności. Dyrektor Instytutu we współpracy z nauczycielami akademickimi związanymi z tworzoną kierunkiem/specjalnością poprzez realizację procesu kształcenia, zgłaszają odpowiednie propozycje programowe kierowane do Komisji Programowej, a także, w dalszej kolejności, do Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Następnie zarówno Komisja Programowa, jak i Instytutowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia poddają pod dyskusję zgłoszone propozycje, weryfikują i opiniują wnioski, a także przedstawiają swoje propozycje. Ostatnim etapem jest głosowanie nad zatwierdzeniem zgłoszonych przez Dyrektora Instytutu propozycjami podczas posiedzenia Senatu Uczelni. W procesie konsultowania przygotowanych projektów uwzględniono interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy), jak i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego). Program studiów jest opiniowany przez samorząd studencki. Ponadto przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej jako członkowie Senatu oraz Uczelnianej i Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia mogą wyrażać swoje opinie i uczestniczyć w podejmowaniu decyzji.

W jednostce prowadzącej wizytowany kierunek studiów studenci uczestniczą w monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia. Dokonywana jest również ocena osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia. Obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym osoby z uczelnianego organu samorządu studenckiego wskazały, iż ich przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Odpowiadają one m.in. za przegląd i monitorowanie programów kształcenia. Uwagi studentów są brane pod uwagę podczas prac komisji. Studenci z organów samorządu studenckiego poinformowali, iż mają również możliwość przekazywać władzom jednostki sugestie odnoszące się do realizacji programu kształcenia podczas nieformalnych spotkań.

Jednostka podjęła w roku akademickim 2012/2013 działania zmierzające do zapewnienia interesariuszom zewnętrznym zinstytucjonalizowanego wpływu na proces kształcenia. Efektem tych działań było powołanie Rady Biznesu i Pracodawców przy Instytucie Ekonomicznym, w której skład włączono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W toku wizytacji ustalono, że od roku akademickiego 2014/2015 Rada nie pracuje w sposób sformalizowany, należy jednak zaznaczyć, że cele, które zakładano do zrealizowania, gdy powoływano wspomniane gremium, w tym w m.in. 1) wymiana doświadczeń pomiędzy nauczycielami akademickimi i praktykami życia gospodarczego; 2) organizowanie wspólnych konferencji, seminariów, warsztatów, wykładów służących rozwiązywaniu konkretnych problemów biznesowych; 3) przygotowywanie materiałów dydaktycznych, opartych na przykładach rzeczywistych praktyk biznesowych, są osiąganę przez intensywne kontakty z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które udało się Jednostce wypracować poprzez współpracę w ramach realizacji zarówno kursowych, jak i pilotażowych praktyk studenckich.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia – dokonywane są każdego roku. Wszelkie zmiany w programach

kształcenia zatwierdza Senat Uczelni. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Stosowne ramy rozwiązań w tym zakresie, określono w zarządzeniu nr 01/2016 Rektora PWSZ w Elblągu z dnia 28 stycznia 2016 r.. Zgodnie z przyjętymi założeniami Instytutowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia dokonuje oceny jakości kształcenia na kierunku studiów z wykorzystaniem kart monitorowania i pomiarów jakości kształcenia. W załącznikach do ww. zarządzenia określono wzory: protokołu analizy karty przedmiotu, protokołu analizy pisemnej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej, sprawozdania z osiągniętych efektów kształcenia, protokołu analizy pracy dyplomowej. W kontekście monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów pozytywnie należy ocenić wzór sprawozdania z osiągniętych efektów kształcenia dla nauczyciela akademickiego, który uwzględnia m.in. sposób weryfikacji efektów kształcenia, wskazanie czy wszystkie efekty kształcenia zakładane w sylabusie zostały poddane weryfikacji (wraz z uzasadnieniem w przypadku, gdy zaznaczona zostaje odpowiedź negatywna), liczbę poszczególnych ocen uzyskanych przez studentów, możliwość zaproponowania korekty celów, efektów i metod kształcenia oraz sposobów weryfikowania osiągniętych efektów (wypełnia nauczyciel akademicki w sytuacji zaistnienia rozbieżności między zakładanymi a faktycznymi zrealizowanymi efektami kształcenia w ramach prowadzonego przedmiotu).

Aspektem wymagającym udoskonalenia jest odpowiednie badanie potrzeb studentów w zakresie programu kształcenia. Władze jednostki wskazały, iż uwagi są im przekazywane za pośrednictwem starostów danego roku. Podczas prac komisji odpowiadających za zapewnienie jakości kształcenia nie stwierdzono kwestii wymagających wprowadzenia czynności naprawczych związanych ze specjalnością „Media społecznościowe w biznesie”, które zostały przekazane przez studentów podczas spotkania z zespołem oceniającym. Są one związane z brakiem przekazywania studentom specjalistycznej wiedzy odnoszącej się do mediów społecznościowych.

W zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania oraz okresowego przeglądu programu kształcenia możliwość przedstawiania sugestii oraz opinii podczas nieformalnych spotkań mają przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia prowadzone są działania dotyczące oceny jakości prac dyplomowych. Instytutowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia corocznie analizuje kilka losowo wybranych prac, uwzględniając m.in. zgodność tematu pracy dyplomowej z kierunkiem i specjalnością studiów, adekwatność recenzji do wartości merytorycznej pracy oraz czy ocenie pracy dyplomowej towarzyszą ewentualne uwagi, komentarze lub wskazówki. Podczas wizytacji przedstawiono zespołowi oceniającemu PKA wnioski z oceny jakości prac dyplomowych złożonych w roku akademickim 2014/2015 wskazujące, że nie stwierdzono większych uchybień, zaś jakość procesu dyplomowania spełnia standardy studiów ekonomicznych. Należy również podkreślić, że Jednostka prowadzi statystyki średnich ocen uzyskanych przez studentów na poszczególnych latach, specjalnościach i semestrach (dotyczy również praktyk), a także statystyki ocen prac i egzaminów dyplomowych. W wyniku analizy przeprowadzonej w tym zakresie przez Instytutową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia przekazano promotorom, recenzentom prac dyplomowych oraz osobom uczestniczącym w procesie dyplomowania uwagi dotyczące wypełniania formularza oceny pracy dyplomowej, a także wskazano potrzebę wyraźnego formułowania uwag uzasadniających ocenę końcową oraz dokładniejszego wyliczania średniej arytmetycznej z ocen uzyskanych na egzaminie dyplomowym. W dokumentacji wprowadzono również zapis dotyczący oceny pracy oraz autoreferatu studenta.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje monitorowanie systemu weryfikacji efektów kształcenia. Zgodnie z przyjętymi założeniami za monitorowanie trafności dostosowania metod weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. W zakresie analizy *ex ante* działania w tym zakresie obejmują przegląd sylabusów pod kątem trafności doboru metod weryfikacji do założonych efektów kształcenia. Na szczególną uwagę zasługują jednak działania podejmowane w zakresie analizy *ex post*. Po każdym roku akademickim, w odniesieniu do kilku losowo wybranych przedmiotów, ich koordynatorzy są proszeni o dostarczenie przykładowych prac pisemnych studentów z opisem zastosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia, oraz protokołu analizy karty przedmiotu. Instytutowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia corocznie przeprowadza ocenę losowo wybranych materiałów przedstawionych przez prowadzących pod kątem zgodności założeń i celów zastosowanych narzędzi z efektami kształcenia ujętymi w opisach poszczególnych modułów. Szczególną uwagę poświęca się kwestii możliwości miarodajnego testowania konkretnych efektów kształcenia przy użyciu narzędzi wykorzystywanych przez prowadzących. W wyniku analizy przeprowadzonej w tym zakresie przez Instytutową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w roku akademickim 2016/2017 stwierdzono, że stosowane przez nauczycieli akademickich metody pozwalają na zweryfikowanie założonych efektów kształcenia i są zgodne z treścią sylabusów. Nie stwierdzono odstępstw pomiędzy merytoryczną zawartością sylabusów, a pracami kontrolnymi lub sprawdzianami weryfikującymi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Należy przy tym zaznaczyć, iż zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki, nie przyjęto jednolitych zasad archiwizacji wytworów potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także sposobu opisu przechowywanych przez koordynatorów materiałów. Określono jedynie, iż koordynator przedmiotu jest zobowiązany przechowywać prace pisemne, co najmniej przez kolejny semestr. Z punktu widzenia kompleksowości monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, należy poddawać ocenie również, inne niż prace pisemne, wytwory studentów potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i analizować ich losowo wybrane próbki. Ponadto należy ujednolicić sposób opisu przechowywanych materiałów. Analiza losowo wybranych prac etapowych dokonana przez ZO PKA wykazała, że praktyka opisu stosowana przez poszczególnych nauczycieli jest bardzo różna, a w niektórych przypadkach można ją określić, jako znacząco ograniczającą możliwości rzetelnej analizy w odniesieniu do oceny adekwatności zastosowanych metod weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia. Należy przy tym zaznaczyć, iż w sprawozdaniu Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia za rok akademicki 2016/2017, wskazano, iż „w Instytucie Pedagogiczno-Językowym od 2014 roku konsekwentnie realizowany jest przez nauczycieli akademickich opis prac kontrolnych w odniesieniu do weryfikowanych efektów kształcenia, co skutkuje większą dbałością wykładowców o strukturę pracy kontrolnej, typ zadań i zawartość merytoryczną”. Wskazuje to, że w ramach Uczelni zostały wypracowane już pewne wzorce, które mogłyby zostać poddane analizie, dostosowaniu do specyfiki kierunków prowadzonych przez Instytut Ekonomiczny i wdrożone.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Badanie losów absolwentów jest realizowane przez Akademickie Biuro Karier od roku 2013. W tym celu wśród wszystkich absolwentów przeprowadzane są elektroniczne badania ankietowe. Procedura polega na badaniu panelowym przeprowadzanym w trzech etapach, tj. po 12 miesiącach, 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Działania związane z funkcjonowaniem systemów ankietyzujących koordynuje Akademickie Biuro Karier. Kwestionariusze umożliwiają uzyskanie opinii absolwentów na temat przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia

potrzeb i wymagań stawianych przez współczesny rynek pracy, a także uzyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem wykształcenia. Przedstawione raporty zawierające wyniki badań przedstawiają pełny obraz losów absolwentów. Przedstawiciele Uczelni deklaruje wykorzystywanie wyników badań przy korygowaniu programów kształcenia. Ponadto Akademickie Biuro Karier we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy weryfikuje ilość zarejestrowanych absolwentów w rejestrach bezrobotnych.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w odpowiednim zakresie uwzględnia analizowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia i formułowanie wniosków. Działania projakościowe na poziomie Uczelni koordynuje uczelniany Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością, przechowując jednocześnie związaną z tym dokumentację, a na poziomie Instytutu przewodniczący Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Sprawozdania za każdy rok akademicki dotyczące jakości kształcenia obejmują ocenę m.in. zgodności zakładanych efektów kształcenia opisanych w programach kształcenia, prawidłowości stosowania punktacji ECTS, praktyk zawodowych, metod weryfikacji efektów kształcenia i sposobu ich stosowania, jakości procesu dyplomowania i realizacji efektów kształcenia.

3.2

Odnosząc się do publicznego dostępu do informacji należy stwierdzić, iż Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia zasady upubliczniania informacji o programach kształcenia oraz warunkach jego realizacji. Informacje dotyczące działalności Uczelni znajdują się na ogólnodostępnej stronie internetowej gdzie zamieszczono informacje 1) dla kandydatów, w tym dotyczące m.in. oferty edukacyjnej, zasad rekrutacji, opłat; 2) dla studentów, w tym m.in. sylabusy, plany zajęć, wzory pism, regulaminy, informacje o działalności biblioteki, organizacjach studenckich, instrukcje pisanie prac dyplomowych, zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego, informacje o pomocy materialnej dla studentów, informacje o praktykach studenckich, o kursach i szkoleniach dedykowanych dla studentów. 3) o Uczelni/Instytucie, w tym m.in. Statut, Regulamin studiów, informacje dotyczące struktury organizacyjnej Uczelni, informacje o działalności Rady Studentów, Akademickiego Związku Sportowego oraz kół naukowych. Zawartość strony internetowej jest aktualizowana, a ewentualne opóźnienia w tym zakresie są sygnalizowane przez studentów i pracowników. Ponadto studenci wszystkie niezbędne informacje mogą uzyskać w dziekanacie. Publiczny dostęp do informacji podlega stałemu monitorowaniu przez władze Jednostki i pracowników odpowiadających za obsługę studentów.

W opinii studentów platforma internetowa dostosowana została do potrzeb różnych grup odbiorców, jest ona przejrzysta i zawiera wszelkie niezbędne podczas toku kształcenia informacje.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w sposób przejrzysty i uporządkowany określa postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i przeglądu programu kształcenia. W procesach tych uczestniczą interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicki, studenci, a także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Za mocną stroną w tym zakresie można uznać intensywne kontakty z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które udało się Jednostce wypracować poprzez współpracę w ramach realizacji kursowych i pilotażowych praktyk studenckich. Zarówno na

poziomie Uczelni, jak i Jednostki identyfikuje się wiele działań zorientowanych na monitorowanie, ocenę i doskonalenie programu kształcenia, choć Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, w odniesieniu do monitorowania metod weryfikacji efektów kształcenia wymaga dalszej refleksji i doskonalenia założeń/realizacji niektórych rozwiązań. Słabą stroną w odniesieniu do tego obszaru jest brak jednolitych zasad archiwizacji prac potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także sposobu opisu przechowywanych przez koordynatorów materiałów. Wyniki monitorowania programu kształcenia oraz wnioski z oceny osiąganych przez studentów efektów kształcenia są wykorzystywane jako podstawa doskonalenia procesu kształcenia. Jednostka zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Z punktu widzenia kompleksowości monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, należy poddawać ocenie również inne, niż prace pisemne, wytwory studentów potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i analizować losowo wybrane ich próbki. Ponadto należy ujednolicić sposób opisu przechowywanych materiałów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W opinii zespołu oceniającego dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy (40 osób), kształcący na kierunku *ekonomia*, posiadają stopnie/tytuły naukowe w dziedzinie: nauki ekonomiczne, nauki społeczne, nauki ścisłe, nauki przyrodnicze, nauki humanistyczne: 2 profesorów nauk ekonomicznych, 3 doktorów habilitowanych w dziedzinie nauki ekonomiczne, nauki rolnicze, nauki techniczne. Dodatkowo 15 doktorów, w tym 8 doktorów posiadających stopnie naukowe z dziedziny nauk ekonomicznych (w tym 6 dla których PWSZ w Elblągu jest podstawowym miejscem pracy), 3 doktorów nauk prawnych, 2 doktorów nauk humanistycznych, 1 doktor nauk rolniczych, 1 doktor nauk o polityce oraz 20 magistrów (*ekonomia, zarządzania, filologia angielska, filologia germańska, matematyka, wychowanie fizyczne*).

Dorobek nauczycieli akademickich jest zróżnicowany, struktura dorobku naukowego odpowiada efektom kształcenia określonym dla kierunku *ekonomia*, jak również wykładanym treściom programowym przewidzianym w programie studiów.

Aktualnie w Instytucie Ekonomicznym zatrudnionych jest 14 nauczycieli dla których PWSZ jest drugim miejscem pracy lub realizują umowę zlecenie. Są to praktycy posiadający bardzo duże doświadczenie zawodowe, prowadzą zajęcia z przedmiotów specjalnościowych,

Doświadczenie zawodowe praktyków prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia* są ściśle związane z efektami kierunkowymi i przedmiotowymi konkretnych przedmiotów, które prowadzą. Posiadane umiejętności i kompetencje są potwierdzone miejscem pracy i zajmowanym stanowiskiem. Należą do nich m.in.: dyrektor Oddziału ZUS w Elblągu, dyrektor Banku Spółdzielczego w Elblągu, sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku, komendant Miejski Policji w Elblągu, zastępca Komendanta Komisariatu Policji w Pasłęku.

Pracownicy Instytutu Ekonomicznego prowadzą badania dotyczące problematyki metod oraz technik organizatorskich, organizacji i zarządzania podmiotami gospodarczymi i jednostkami sektora publicznego. Badania i publikacje, w szczególności dotyczą obszaru zarządzania strategicznego w samorządach lokalnych oraz w MŚP, w tym finansowania oraz zarządzania czynnikami konkurencyjności, obszaru zarządzania strategicznego oraz wykorzystania metod i technik zarządzania w praktyce gospodarczej. W badaniach naukowych uwagę poświęcono również rynkowi kapitałowemu, bankowemu, w mniejszym zakresie rynkowi ubezpieczeniowemu. Podejmowane są rozwiązania w bankowości i administracji publicznej wykorzystujące nowe metody porozumiewania (internet, transmisja danych). W obszarze zainteresowań naukowych leży też prawo Unii Europejskiej, jej instytucje i ich funkcjonowanie (w tym m.in. budżet UE i redystrybucja środków publicznych). Badania naukowe z zakresu niezawodności przekazu informacji w globalnej infrastrukturze Internetu poparte są kilkudziesięcioma pracami z tego zakresu. Dotychczas zrealizowane naukowe tematy badawcze obejmowały również trajektorie życia i upadku przedsiębiorstw w Polsce i na świecie oraz prognozowanie ryzyka upadłości konsumenckiej w Polsce. Podejmowano zagadnienia standaryzacji ekonomicznych i środowiskowych ocen projektów inwestycyjnych z zakresu infrastruktury wiejskiej oraz problemy zarządzania ryzykiem w kształtowaniu przestrzeni polderowej na przykładzie delty Wisły. Wszystkie wymienione tematy są wsparciem dydaktycznym na kierunku *ekonomia*.

Kadra dydaktyczna ma duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, co zostało potwierdzone hospitacjami zajęć podczas wizytacji.

4.2.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia* odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym. Przeprowadzona analiza procentowego udziału zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w PWSZ w Elblągu, jako na podstawowym miejscu pracy wskazuje, że na wszystkich specjalnościach kierunku *ekonomia*, osoby te realizują ponad 50 % zajęć dydaktycznych.

Obsada zajęć jest uzgadniana i konsultowana z prowadzącymi przez Dyrektora Instytutu. Uczelnia dysponuje częściowo ustabilizowaną kadrą dydaktyczną. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku *ekonomia*, są w większości zatrudnieni w PWSZ na podstawowym miejscu pracy (26 osób).

Większość dydaktyków prowadzących zajęcia praktyczne posiada kilkuletnią praktykę zawodową zgodną z nauczaniem przedmiotem. Dydaktycy prowadzący zajęcia praktyczne posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią.

Na spotkaniu z zespołem oceniającym przedstawiciele studentów wskazali na wysokie kompetencje większości pracowników naukowo-dydaktycznych. Studentom przekazywane są cenne porady, które będą mogli wykorzystać w kontekście przyszłej pracy zawodowej. Zdecydowana większość kadry dydaktycznej prowadząca zajęcia na kierunku *ekonomia* jest w opinii studentów bardzo dobrze przygotowana merytorycznie do prowadzenia zajęć. Wyjątek stanowią wskazani przez studentów pracownicy prowadzący zajęcia specjalizacyjne w ramach specjalności „Media społecznościowe w biznesie”.

Studenci wypełniają ankiety ewaluacyjne odnoszące się do jakości prowadzenia zajęć przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Przedstawiciele Rady Studentów stwierdzili, że zostały one sformułowane w sposób kompleksowy, dzięki niej mogą przekazać wszystkie istotne informacje. Wyniki ankiet są poddawane analizie podczas posiedzeń Instytutowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Informacja o najlepiej ocenianych pracownikach wywieszana jest w gablocie informacyjnej. W opinii władz Instytutu stanowi to wyróżnienie dla najlepszych pracowników.

4.3

Rozwój naukowy kadry dydaktycznej Instytutu potwierdza uzyskanie w 2018 r. tytułu profesora przez jednego pracownika PWSZ oraz uzyskanie stopni naukowych doktorów habilitowanych przez dwie osoby w 2016 roku. W latach 2012-2015 trzy osoby uzyskały stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych. Aktualnie wśród osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku *ekonomia*, cztery osoby przygotowują rozprawy doktorskie. W roku akademickim 2017/2018 kolejny nauczyciel przygotowuje się do wszczęcia przewodu doktorskiego. Należy podkreślić, że wszyscy nauczyciele akademicki piszą prace doktorskie na uczelniach, z którymi PWSZ w Elblągu współpracuje w ramach podpisanych umów.

PWSZ w Elblągu w ramach projektu „Uczelnia III Generacji” (działania 3.5 „Kompleksowe programy szkół wyższych”) będzie w latach 2018-2022 proponować kadrze dydaktycznej Instytutu Ekonomicznego podnoszenie kwalifikacji zawodowych w zakresie: obsługi oprogramowania komputerowego wspomagającego działalność gospodarczą przedsiębiorstw (3 nauczycieli akademickich Instytutu, prowadzących zajęcia z podstaw rachunkowości, rachunkowości), doskonalenia znajomości językowych (6 nauczycieli akademickich będących koordynatorami przedmiotów do wyboru w języku angielskim dla studentów Instytutu oraz dla przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+), prowadzenia nowoczesnych prezentacji multimedialnych (10 nauczycieli akademickich Instytutu prowadzących zajęcia na kierunkach *ekonomia* oraz *administracja*), możliwości udziału w studiach podyplomowych (3 nauczycieli: *Biznes elektroniczny w małych i średnich przedsiębiorstwach*, *Lider innowacji*, *Organizacja i finansowanie projektów innowacyjnych*, *Programowanie biznesowych aplikacji internetowych i mobilnych*) oraz uzyskania kompetencji zawodowych kwalifikacji BTEC Business uznawanych na rynku europejskim.

W PWSZ w Elblągu prowadzona jest ocena nauczycieli akademickich. Ankieta ewaluacyjna stanowi jeden z elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia, a za jej pośrednictwem zbierane są informacje i spostrzeżenia studentów na temat prowadzonych zajęć dydaktycznych. Regulamin ankietyzacji zajęć dydaktycznych został przyjęty Uchwałą nr 02/2009 Senatu PWSZ w Elblągu z dnia 29 stycznia 2009 r.. Ankiety ewaluacyjne są anonimowe. Po zakończeniu ankietyzacji wyniki jej są dostępne dla każdego z pracowników dotyczące jego osoby oraz dla prorektora ds. kształcenia oraz Dyrektora Instytutu wyniki dotyczące wszystkich pracowników Instytutu. Po zapoznaniu się z wynikami ankietyzacji Dyrektor uwzględnia je w trakcie okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz przy wnioskowaniu o podwyżki, awanse i odznaczenia. Zaznaczyć należy, iż przedstawiciele

studentów kierunku *ekonomia* obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym nie posiadali odpowiedniej wiedzy na temat procedur związanych z procesem ewaluacji. Wyniki ankiet nie są udostępniane, co powoduje brak świadomości tej grupy społeczności akademickiej na temat podejmowanych działań.

Szczegółowe zasady oceniania nauczycieli akademickich określa Regulamin oceny okresowej nauczycieli akademickich PWSZ w Elblągu (załącznik do Uchwały Senatu PWSZ w Elblągu Nr 33/2015 z dnia 25 czerwca 2015r.). Na kierunku studiów *ekonomia* hospitacje prowadzone są corocznie przez Dyrektora Instytutu oraz jego zastępców. Po każdej wizytacji, hospitujący sporządza protokół, w którym zamieszcza merytoryczną opinię i ocenę dotyczącą przebiegu zajęć. Następnie przeprowadza rozmowę z hospitowanym nauczycielem. Szczegółowe zasady hospitacji zajęć dydaktycznych reguluje Zarządzenie Nr 3/2013 Rektora PWSZ w Elblągu z dnia 28 lutego 2013 r. Wyniki hospitacji brane są pod uwagę przy przedłużaniu zatrudnienia, awansach i okresowych ocenach pracowników.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

- Stały rozwój i liczne awanse naukowe nauczycieli Instytutu Ekonomicznego.
- Kadra praktyków na ocenianym kierunku posiadająca bogate i aktualne doświadczenie zawodowe, które odpowiada zakresowi prowadzonych zajęć.

Słabe strony:

- Niskie zaangażowanie w realizowane w Instytucie Ekonomicznym przedsięwzięcia grupy pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w PWSZ w Elblągu jako dodatkowym miejscem pracy.

Dobre praktyki

- Udział pracowników Instytutu Ekonomicznego w projektach pilotażowych umożliwiające przeniesienie wypracowanych rozwiązań do oferty kształcenia w Instytucie Ekonomicznym.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut Ekonomiczny od 2012 roku współpracuje z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego. W ramach Instytutu powstała Rada Biznesu i Pracodawców. W jej skład wchodzi kilkunastu członków reprezentujących administrację publiczną i przedsiębiorców. Głównym przedmiotem dyskusji podczas spotkań Rady są praktyki zawodowe, wybrane treści przedmiotowe oraz sugestie dotyczące programu studiów (m.in. języków obcych i kompetencji miękkich). W celu usprawnienia relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w Instytucie powołane zostało Centrum Współpracy z Otoczeniem

Gospodarczym, Społecznym i Instytucjonalnym PWSZ w Elblągu, które swoje działania rozpoczęło 1 maja 2016 roku. W skład Centrum wchodzi: Akademickie Biuro Karier, Akademickie Centrum Doradztwa i Potwierdzania Kompetencji Zawodowych, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Centrum Transferu Technologii. Przykładami efektów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest np.:

- realizacja projektu "PWSZ w Elblągu - Uczelnia III-ciej Generacji" Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w ramach którego w Instytucie Ekonomicznym rozpoczęły się prace przy współpracy z firmą Pearson Central Europe Sp. z o. o., nad dostosowaniem programów kształcenia na kierunku *ekonomia* do międzynarodowych kwalifikacji zawodowych BTEC (Business & Technology Education Council),
- wdrożenie nowej specjalności „Media społecznościowe w biznesie”,
- wdrożenie nowej specjalności „Przedsiębiorczość w detektywistyce i ochronie osób i mienia”,
- wprowadzenie przedmiotu „Gra decyzyjna - Case symulator”,
- wprowadzenie przedmiotu „Biznes plan”,
- opiniowanie programu praktyk zawodowych,
- współpraca przy realizacji wizyt studyjnych.

Przykładami sformalizowanych porozumień o współpracy są:

- Porozumienie zawarte w 2012 roku ze Związkiem Banków Polskich, Biurem Informacji Kredytowej, Biurem Informacji Gospodarczej InfoMonitor.
- Porozumienie zawarte w 2013 roku z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.
- Porozumienie zawarte w 2017 roku z Logitrans sp. z o. o..

W odniesieniu do praktyk studenckich, Instytut Ekonomiczny nie podpisał formalnych stałych porozumień o współpracy, jednakże posiada bazę ponad 120 podmiotów, we współpracy z którymi realizuje praktyki zawodowe. Zarówno liczba podmiotów, jak i profil poszczególnych partnerów pozwalają na skuteczną realizację praktyk i osiąganie efektów kształcenia przez studentów. Jednoznacznie pozytywną ocenę współpracy z Uczelnią wyrazili przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego w trakcie spotkania odbytego w ramach wizytacji. Przedstawiciele pracodawców podkreślali, że bardzo ważnym obszarem współpracy jest ich udział w komisjach egzaminacyjnych weryfikujących wiedzę studentów w ramach zaliczania praktyk pilotażowych. Warto dodać, iż część zajęć odbywa się również w jednostkach zewnętrznych i mają one głównie charakter wizyt studyjnych.

Poza formalnym gremium, jakim jest Rada Biznesu i Pracodawców oraz potwierdzonymi formalnie ramowymi porozumieniami o współpracy z kilkunastoma podmiotami, współpraca jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek opiera się również na nieformalnych i bezpośrednich kontaktach z osobami reprezentującymi lokalne i subregionalne instytucje oraz przedsiębiorstwa. Do tych zalicza się jednostki samorządu terytorialnego, banki, jednostki policji, klastry branżowe, stowarzyszenia branżowe itp.. Oprócz praktyk studenckich formy współpracy obejmują wspólne konferencje, wizyty studyjne, debaty społeczne, a także współpracę w ramach przygotowywanych przez studentów prac dyplomowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Włączanie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesy określania i weryfikacji efektów kształcenia ma ukształtowany od kilku lat charakter, zarówno formalny (powołanie Rady Biznesu i Pracodawców), jak i nieformalny (kontakty z pracodawcami, które udało się wypracować poprzez współpracę m.in. w ramach realizacji zarówno kursowych, jak i pilotażowych praktyk studenckich).

Współpraca na podstawie niesformalizowanych bezpośrednich i ścisłych kontaktów z przedstawicielami podmiotów z szeroko rozumianej sfery otoczenia społeczno-gospodarczego, stanowi bardzo dobrą płaszczyznę do rozwijania i pogłębiania tej współpracy oraz gwarantuje skuteczną realizację praktyk studenckich. Pozytywnym elementem współpracy jest również realizacja licznych wizyt studyjnych u partnerów. Pozytywnym kierunkiem pogłębiania współpracy jest powoływanie pracodawców w skład komisji egzaminacyjnych na zakończenie praktyk pilotażowych.

Dobre praktyki

Dobłą praktyką jest udział przedstawicieli pracodawców w komisjach egzaminacyjnych w ramach praktyk pilotażowych.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu otrzymała potwierdzenie o przyznaniu przez Komisję Europejską Karty Erasmusa+. Karta ta umożliwia Uczelni organizację wyjazdów studentów i pracowników do zagranicznych uczelni i placówek przez cały okres nowego Programu Erasmus+, czyli do 2020 roku. Nowa Karta Erasmusa dla szkolnictwa Wyższego (ECHE) 2014-2020 łączy programy Erasmus, Leonardo da Vinci, Comeniusa, Grundtviga, „Młodzież w działaniu” oraz 5 innych programów współpracy międzynarodowej, przez co stwarza nowe możliwości. Program wzbogaca nie tylko proces dydaktyczny PWSZ w Elblągu, ale przede wszystkim pozwala studentom i pracownikom zdobywać nowe umiejętności i kwalifikacje. Z wyjazdów w ramach programu Erasmus+ mogą korzystać również nauczyciele akademicki, pracownicy administracyjni oraz specjaliści z przedsiębiorstw. Z Instytutu Ekonomicznego, w ramach wyjazdów szkoleniowych „International Week” skorzystało 9 nauczycieli. Były to wyjazdy w ramach których konsultowano i dokonywano wymiany doświadczeń dotyczących metod, narzędzi, sposobów kształcenia itp. Dwóch nauczycieli akademickich, prowadziło zajęcia w uczelniach partnerskich między innymi we Włoszech i Portugalii. Najpopularniejszą formą kontaktów zagranicznych były wyjazdy studentów na praktyki w latach 2015-2018 łącznie 53 osoby.

W opinii studentów jednostka tworzy warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Studenci mają możliwość odbywania części studiów w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+. Wskazać należy, iż bardzo rzadko korzystają z tej możliwości. Uczelniami partnerskimi dla kierunku *ekonomia* są University of Patras z Grecji, Liepajas Universitate z Łotwy, Goce Delcev University z Macedonii, Hochschule Stralsund

oraz Hochschule Wismar z Niemiec, Universitatea de Vest din Timișoara z Rumunii, University of Yalova oraz Firat Üniversitesi z Turcji, Károly Róbert Főiskola z Węgier a także Università degli Studi di Foggia z Włoch.

Na spotkaniu z zespołem oceniającym nie było studentów, którzy odbywali część studiów w uczelni zagranicznej. Poinformowali, iż nie planują w przyszłości korzystania z oferty wyjazdów zagranicznych. Jako powody decyzji podkreślali sprawy rodzinne, kwestie ekonomiczne oraz brak odpowiedniej znajomości języka obcego.

Studenci oraz absolwenci kierunku *ekonomia* mają możliwość wyjazdu również na zagraniczne praktyki w ramach programu Erasmus+. Z tej możliwości korzysta w ostatnich kilku latach coraz mniej studentów kierunku *ekonomia* (tj. w r.a. 2015/2016 – 20 studentów, 2016/2017 - 19, a w 2017/2018 – 14). Do zadań osoby zainteresowanej wyjazdem należy samodzielne znalezienie instytucji przyjmującej, której profil odpowiada jego kierunkowi studiów i oczekiwaniom. Pomoc w tym zakresie oferują również pracownicy Instytutu. Na wyjazdy na praktyki mogą być kwalifikowani studenci, którzy w momencie wyjazdu będą mieli ukończony co najmniej I rok studiów I stopnia. Kandydaci powinni również wykazać zgodność programu praktyki z kierunkiem studiów oraz dobrze znać język obcy, który będzie językiem wiodącym. Na spotkaniu z zespołem oceniającym obecne były osoby, które korzystały z tych możliwości. W ich opinii wyjazdy pozwoliły na zdobycie dodatkowej wiedzy oraz umiejętności, które będą przydatne w przyszłości.

W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu promowane są wyjazdy mające na celu odbycie części studiów oraz praktyk w jednostce zagranicznej. Na spotkaniu z zespołem oceniającym studenci wskazali, iż w łatwy sposób mogą uzyskać wszystkie informacje niezbędne odnosząc się do wymiany międzynarodowej. Na stronie internetowej Uczelni znajduje się specjalna zakładka informująca o wszystkich kwestiach dotyczących wymiany międzynarodowej. W jednostce organizowane są również spotkania, podczas których studenci zachęceni są do skorzystania z takiej oferty.

W celu doskonalenia procesu kształcenia w programach studiów każdej specjalności na kierunku *ekonomia*, wprowadzono do wyboru przedmioty prowadzone w języku angielskim tj.: *Internet Law*, *Introduction to Transport Economics*, *Commercial Law*, *International Finance*, *International logistics*, *Civil Law In Poland*, *Strategic Human Resource Management*, *Taxes*. W roku 2017/2018 (semestr zimowy) liczba studentów biorących udział w zajęciach do wyboru w języku obcym była większa niż w latach poprzednich (łącznie 44 osób na 7 kursach).

Zajęcia z lektoratu odbywają się w wymiarze 150 godzin, w czterech pierwszych semestrach kształcenia. Wymiar godzinowy lektoratu zapewnia osiągnięcie przez studentów poziomu B2, również w zakresie języka specjalistycznego. Jednak studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili niezadowolenie z poziomu nauki języków obcych. W ich opinii poziom lektoratów nie jest dostosowany do znajomości języka obcego poszczególnych grup zajęciowych.

W styczniu 2017 roku Uczelnia uzyskała status Autoryzowanego Centrum Egzaminacyjnego Pearson Test of English. Wychodząc naprzeciw potrzebom rynku i oczekiwaniom pracodawców, oferuje możliwość uzyskania międzynarodowego certyfikatu potwierdzającego znajomość języka angielskiego na 6 poziomach, A1, A2, B1, B2 oraz C1 i C2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR). Dwoch studentów z kierunku studiów *ekonomia* przystąpiło do egzaminu z języka angielskiego potwierdzając swoje umiejętności językowe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

- Przygotowana oferta kształcenia dla studentów zagranicznych, a także oferta do wyboru przedmioty prowadzone w języku angielskim.
- Studia stacjonarne prowadzone z udziałem studentów zagranicznych.

Słabe strony:

- Znikoma liczba przedmiotów realnie prowadzonych w języku angielskim, co jest zbyt małym wsparciem na rynku pracy. Przedmioty proponowane w języku angielskim, jako przedmioty do wyboru są przez wielu studentów pomijane w procesie kształcenia.

Dobre praktyki

Możliwość przygotowania studentów w toku nauczania języka angielskiego do egzaminu biznesowego języka angielskiego, który studenci mogą złożyć dobrowolnie, potwierdzając swoje umiejętności językowe poprzez Uczelnię która ma status Autoryzowanego Centrum Egzaminacyjnego Pearson Test of English (potwierdzanie znajomości języka angielskiego na 6 poziomach według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego).

Zalecenia

1. Wzmocnienie współpracy z partnerami zagranicznych na lokalnym rynku pracy.
2. Wprowadzenie oferty przedmiotów obligatoryjnych prowadzonych w języku angielskim, jak również zwiększenie udziału studentów w zajęciach prowadzonych w językach obcych.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

PWSZ w Elblągu posiada bardzo dobrą bazę dydaktyczną. Siedziba Instytutu Ekonomicznego znajduje się przy ul. Grunwaldzkiej 137, w której funkcjonuje razem z Instytutem Politechnicznym. Administracja Instytutu zajmuje 5 pokoi w tym: dziekanat, pomieszczenia dyrektora i zastępców dyrektorów. Nauczyciele Instytutu mają do dyspozycji 11 pokoi. Baza dydaktyczna PWSZ w Elblągu jest wspólna dla wszystkich instytutów. Sale wykładowe, laboratoria itp. są wykorzystywane w zależności od potrzeb dydaktycznych. Przydział sal odbywa się za pośrednictwem Działu Kształcenia, albo w przypadku laboratoriów komputerowych przez kierownika Zakładu Informatyki. Liczba oraz struktura sal dydaktycznych odpowiada w pełni potrzebom kształcenia na kierunku *ekonomia*,

Sale dydaktyczne są wyposażone w rzutniki pisma i sprzęt audiowizualny, natomiast aule audytoryjne w projektory multimedialne i sprzęt nagłaśniający. Pracownie komputerowe są wyposażone w nowoczesne zestawy komputerowe. W laboratoriach komputerowych znajdują się również drukarki i rzutniki oraz sprzęt audio-video. Uczelnia dysponuje nową dobudowaną częścią obiektu, które została oddana do dyspozycji młodzieży akademickiej w lutym 2012, nowa aula Instytutu na 150 osób dająca możliwość organizacji wideokonferencji, wyposażona w przenośny laptop i profesjonalny projektor multimedialny, największa aula mieści ok. 320 osób. Ponadto Uczelnia wynajmuje sale sportowe w Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej „Światowid” w Elblągu na potrzeby zajęć z wychowania fizycznego. Studenci mają dostęp do sieci internetowej obejmującej zasięgiem niemal całą powierzchnię użytkową budynków Uczelni. Podstawowe zasoby dydaktyczne są dostosowane do osób niepełnosprawnych.

W siedzibie Instytutu Ekonomicznego funkcjonują 3 pracownie komputerowe wyposażone łącznie w 49 komputerów. Ponadto do dyspozycji studentów są 23 komputery w czytelnicy oraz dwa kioski internetowe na korytarzach budynku. Ponadto studenci mają możliwość bezpłatnego dostępu do Internetu w domach studenckich. Studenci, którzy mają założone konta pocztowe na serwerze Uczelni oraz mogą uzyskać zdalny dostęp do kilku serwerów uczelnianych, które oferują szereg usług.

Uczelnia dysponuje uniwersalnym oprogramowaniem wykorzystywanym w procesie dydaktycznym na kierunku *ekonomia*, jak również posiada pakiety specjalistyczne dedykowane do konkretnej grupy zajęć. Przykładem jest program INSERT oraz wykorzystywane na specjalności „*Ekonomika procesów logistycznych*” oprogramowanie TRANS4 BETA – giełda transportowa. Ponadto oprogramowaniem wykorzystywanym na specjalistycznych zajęciach (w przedmiocie do wyboru) jest internetowa gra decyzyjna, która umożliwia ćwiczenie umiejętności podejmowania przez studentów decyzji zarządczych na podstawie informacji rynkowych, finansowych i operacyjnych. Oprogramowanie to jest dostępne w PWSZ w Elblągu przy wsparciu Uniwersytetu Gdańskiego. W związku dużą przydatnością kompetencji nabywanych w trakcie tego typu zajęć należałoby rozważyć szerszy zakres wykorzystania tego oprogramowania.

W zakresie wykorzystania oprogramowania w procesie dydaktycznym zauważyć należy, iż brak jest specjalistycznego oprogramowania do wspomagania zajęć z takich obszarów jak statystyka, analiza ekonomiczna, prognozowanie. Należałoby również rozważyć możliwości jakie niesie wykorzystanie zasobów open source w zakresie oprogramowania specjalistycznego we wspomaganiu procesu dydaktycznego.

Dobry poziom infrastruktury dydaktycznej potwierdzili studenci. W opinii studentów jednostka posiada odpowiednią infrastrukturę dydaktyczną oraz naukową umożliwiającą ich kształcenie. Na spotkaniu z zespołem oceniającym przedstawiciele studentów pozytywnie odnieśli się do liczby oraz wielkości sal dydaktycznych. Studenci potwierdzili, że w trakcie zajęć dydaktycznych wykorzystywane są projektory multimedialne. Baza dostosowana jest do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia, umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dla studentów przygotowane zostały specjalne miejsca, gdzie mogą spędzić czas między zajęciami. Przedstawiciele studentów wskazali, iż chętnie z nich korzystają. Przedstawiciele studenckiego ruchu naukowego poinformowali, iż mogą korzystać z infrastruktury jednostki w ramach realizowanych projektów.

Zasoby biblioteczne udostępniane są w dwóch miejscach: siedzibie Instytutu Ekonomicznego i Politechnicznego oraz siedzibie Instytutu Pedagogiczno-Językowego. Studenci Instytutu Ekonomicznego korzystają przede wszystkim z księgozbioru, liczącego ponad 35.000 woluminów, znajdującego się w budynku przy ul. Grunwaldzkiej. Od 2008 r. w bibliotece działa zintegrowany system obsługi biblioteki SOWA2/MARC21. System umożliwia dostęp do indywidualnego konta czytelnika, katalogów, zdalnej rezerwacji i zamawiania książek, elektronicznego powiadamiania o terminach zwrotów. Wszystkie katalogi są dostępne on-line lub przez stronę Internetową Biblioteki. System biblioteczny jest zintegrowany z systemem obsługi studiów USOS. Wyodrębnione dla kierunku *ekonomia* pozycje zwarte stanowią: Ekonomia – 545 woluminów, Polityka społeczna – 88 pozycji, Polityka gospodarcza – 117, Analiza ekonomiczna – 11, Rynki finansowe – 13, Finanse publiczne – 86 pozycji, Ekonomia integracji europejskiej – 8 pozycji, Gospodarka regionalna – 63 pozycje, Mikroekonomia – 33 pozycje, Podstawy makroekonomii – 30 pozycji, Matematyka ekonomiczna – 10 pozycji, Podstawy ekonometrii – 33 pozycje, Zarządzanie – 1190 pozycji, Rachunkowość – 222 pozycje, Międzynarodowe stosunki gospodarcze – 38 pozycji, Prawo – 1139 pozycji, Statystyka opisowa – 126 pozycji, Zarządzanie zasobami ludzkimi – 52 pozycje, Marketing – 283 pozycje, Public relations – 61 pozycji, Biznes – 155 pozycji, Controlling finansowy – 21 pozycji, Prognozowanie i symulacja – 9 pozycji, Bankowość – 25 pozycji, Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa – 21 pozycji, Negocjacje – 54 pozycje, Reklama – 76 pozycji, Ekonomika – 89 pozycji, Media społecznościowe – 15 pozycji, Logistyka – 87 pozycji oraz Handel – 148 pozycji. Zaznaczyć należy szybki rozwój księgozbioru w ostatnich ośmiu latach.

Prenumerata gazet i czasopism (w formie tradycyjnej) dla Instytutu Ekonomicznego w 2018 r. to 22 tytuły m.in. Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa, Ekonomista, Gazeta Podatkowa, Gazeta Samorządu i Administracji, Harvard Business Review Polska, Logistyka, Marketing i Rynek, Marketing w Praktyce, Personel i Zarządzanie, Polityka Społeczna, Polska Gazeta Transportowa, Prawo Europejskie w Praktyce, Truck&Van, TSL Biznes, Zamówienia Publiczne. Czasopisma dostępne po założeniu konta na portalu Wiedza On-Line: Miesięcznik Finansowy Bank, Europejski Doradca Samorządowy, Nowoczesny Bank Spółdzielczy, Finansowanie Nieruchomości, Kurier Finansowy. Dodatkowo dostępne na portalu Sip Legalis: Monitor Prawniczy, Monitor Prawa Pracy, Adr - Arbitraż i Mediacja, Prawo Mediów Elektronicznych, Iustitia, Edukacja Prawnicza.

W czytelnich, w sieci Uczelni i na komputerach osobistych biblioteka udostępnia:

- IBUK Libra - czytelnia podręczników akademickich i książek naukowych w języku polskim (5 jednoczesnych dostępów do każdego tytułu): 1 135 książek i czasopism;
- NASBI - internetowa biblioteka e-book'ów (3 jednoczesne dostępy): 85 publikacji z zakresu informatyki;
- Legalis.pl - system informacji prawnej (20 jednoczesnych dostępów do każdego z modułów) -kompleksowa baza aktów prawnych i 9 modułów komentarzowych: prawo cywilne, postępowanie cywilne, Unia Europejska, prawo pracy, prawo administracyjne, prawo karne, postępowanie karne, prawo gospodarcze, prawo samorządowe; dostęp do monografii Wydawnictwa C.H.Beck, Dziennika Gazety Prawnej i artykułów w 20 czasopismach fachowych;
- LEX - system informacji prawnej (jedno stanowisko komputerowe w czytelni);
- WBN. Wirtualna Biblioteka Nauki - dostęp do baz dotowanych przez MNiSW: EBSCO, SPRINGER, Science Direct (Elsevier), Wiley Online Library, Web of Science, SCOPUS i pism Nature, Science;

- Bankowość-Finanse-Samorząd. Wiedza on-line - program Związku Banków Polskich dla studentów i nauczycieli akademickich zapewniający dostęp do 5 elektronicznych pism fachowych: Miesięcznik Finansowy BANK, Europejski Doradca Samorządowy, Nowoczesny Bank Spółdzielczy, Finansowanie Nieruchomości, Nowoczesne Zarządzanie Biznesem/Kurier Finansowy.
- Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA - udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy (jedno stanowisko komputerowe w czytelnii). Czytelnik, po zarejestrowaniu, rezerwuje dostęp do wybranych publikacji na określoną godzinę.

Od czterech lat biblioteka współpracuje z Biblioteką Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, co skutkuje dostępem do elektronicznych wydawnictw WSP dla studentów Instytutu Ekonomicznego. Uprawnionymi do korzystania z wypożyczalni są studenci i pracownicy PWSZ w Elblągu po zaliczeniu szkolenia bibliotecznego on-line na platformie edukacyjnej PWSZ Moodle2. Dostęp do katalogu, rezerwacji i zamówień on-line jest całodobowy. Wyrównuje to szanse dostępu do zasobów biblioteki dla różnych kategorii czytelników, szczególnie dla osób niepełnosprawnych.

W czytelnich działa 26 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Dysponuje 95 miejscami dla czytelników, w tym 3 miejsca dla osób niepełnosprawnych :

- stanowisko komputerowe wyposażone w komputer, monitor LCD, głośniki, linijkę brajlowską, klawiaturę dla osób niedowidzących oraz „BIGtrak” wraz z zainstalowanym oprogramowaniem „Dolphin” umożliwiającym powiększenie obrazu, w tym tekstu stron internetowych oraz tekstu w plikach – dokumenty pdf, word, excel (dostosowanie dla osób słabowidzących i niewidomych),
- stanowisko z powiększalnikiem stacjonarnym „DaVinci HD” oraz kamerę HD umożliwiającym m. in. powiększanie tekstu wydrukowanego, zapis jego obrazu z możliwością ponownego odtworzenia, a także odczyt (głosnomówiący) tekstu drukowanego lub zapisanego w pamięci (dostosowanie dla osób słabowidzących i niewidomych),
- stół o regulowanej bezstopniowo wysokości blatu (szczególnie polecany dla osób na wózkach inwalidzkich). Użytkownicy mają dostęp do Internetu, możliwość podłączenia własnego komputera. W czytelnich działa Wi-Fi.

Na spotkaniu z zespołem oceniającym studenci wskazali, iż mają dostęp do literatury zawartej w sylabusach przedmiotów. W przypadku niewystarczającej ilości woluminów jednostka zapewnia pomoc w ich sprowadzeniu. Studenci zaznaczyli, iż część sprzętu komputerowego wykorzystywana w trakcie zajęć dydaktycznych jest przestarzała, co uniemożliwia wykonywania zleconych zadań. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne służące realizacji procesu kształcenia dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

7.3

W PWSZ w Elblągu aktualnie skupiono uwagę na doskonaleniu systemu bibliotecznego podejmując zmiany wersji systemu bibliotecznego z SOWA2/MARC21 na nowoczesną wersję SOWA SQL, której wyszukiwarka dostosowuje się do ekranu urządzeń mobilnych a katalog staje się portalem, wyszukiwanie jest bardziej intuicyjne, wzrasta ilość usług. W ramach monitoringu i oceny doskonalenia bazy dydaktycznej bibliotekarze przeprowadzili badanie

ankietowe wśród studentów PWSZ w Elblągu (2016 r.), które miało na celu ocenę jakości usług bibliotecznych: ocena dotychczasowej działalności i oczekiwane zmiany.

Jednostka zapewnia udział studentów w procesie monitorowania i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Przedstawiciele Rady Studentów na spotkaniach z władzami przekazują uwagi odnoszące się do infrastruktury. Studenci wypełniają ankiety ewaluacyjne odnoszące się do infrastruktury, w której oceniają przestrzenie na terenie Uczelni pod kątem miejsca do pracy i nauki oraz wypoczynku i spożywania posiłków. Wskazać należy, iż wyniki przeprowadzonych ankiet nie są udostępniane studentom, w związku z czym nie mają oni świadomości wpływu ewaluacji na rozwój i doskonalenie infrastruktury.

W Uczelni realizowany jest projekt Centrum Kompetencji Społecznych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu, którego celem jest stworzenie lepszych warunków kształcenia dopasowanego do potrzeb rynku pracy, co zwiększy zainteresowanie nowymi formami kształcenia. W ramach jego działania rozbudowana zostanie infrastruktura, z której korzystać będą mogli również studenci.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

- Instytut dysponuje wystarczającą liczbą sal, bardzo dobrze wyposażonych, niezbędnych do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Sytuacja w tym obszarze była przedmiotem intensywnych działań podejmowanych przez władze Uczelni, skutkujących rozwijaniem infrastruktury w postaci rozbudowanego i wyremontowanego obiektu dydaktycznego.
- Studenci mają dostęp do bogatego zasobu materiałów zgromadzonych w bibliotece w postaci zarówno papierowej jak i elektronicznej. Zbiór ten jest na bieżąco monitorowany i uaktualniany.
- Znaczna część książek dostępnych w Bibliotece PWSZ wyodrębnionych dla potrzeb kierunku *ekonomia* to pozycje wydawnicze zakupione po 2010, co świadczy o bieżącym monitorowaniu stanu biblioteki przez władze Uczelni.

Słabe strony:

- Brak specjalistycznego oprogramowania do wspomagania zajęć m.in. ze statystyki, analizy ekonomicznej, prognozowania.

Dobre praktyki

Zalecenia

- Uzupełnienie specjalistycznego oprogramowania do wspomagania zajęć m.in. z zakresu statystyki, analizy ekonomicznej i prognozowania.
- Wykorzystanie zasobów open source w zakresie oprogramowania specjalistycznego we wspomaganiu procesu dydaktycznego, w tym wspieranie kadry akademickiej i studentów w szkoleniu w posługiwaniu się nowoczesnymi zasobami open source.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

Studenci kierunku *ekonomia* stwierdzili, iż zapewniane jest im odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Z punktu widzenia tej grupy interesariuszy wewnętrznym największym atutem ocenianego kierunku studiów jest możliwość kształcenia w grupach zajęciowych o odpowiedniej liczebności oraz indywidualne podejście prowadzących zajęcia dydaktyczne.

Opieka oraz wsparcie udzielane studentom ocenianego kierunku uwzględnia ich zróżnicowane potrzeby, w tym potrzeby osób niepełnosprawnych. Student z niepełnosprawnością może ubiegać się o dostosowanie realizacji zajęć oraz zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności, w szczególności do otrzymywania materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia w formie z nim uzgodnionej, otrzymania zgody na nagrywanie przebiegu zajęć na urządzenia rejestrujące dźwięk, korzystania z dostępnego w uczelni specjalistycznego sprzętu umożliwiającego lub ułatwiającego kształcenie oraz innych, wynikających z rodzaju niepełnosprawności studenta udogodnień. Na Uczelni powołany został Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. Osoba ta pełni dyżury, podczas których studenci niepełnosprawni mogą zwrócić się z problemami oraz wnioskami. W jednostce działa także Studencki rzecznik osób niepełnosprawnych. Do obowiązków tej osoby należy przeciwdziałanie dyskryminacji, aktywizacja studentów i promowanie wśród nich idei równości i samorządności, rozpoznawanie oczekiwań i problemów studentów niepełnosprawnych oraz pomoc w ich rozwiązywaniu, a także czuwanie nad przestrzeganiem praw osób niepełnosprawnych. Wskazać należy, iż pełnomocnik powołany przez rektora oraz osoba wybrana przez studentów nie współpracują ze sobą podczas wykonywania bieżących działań oraz nie przekazują na bieżąco informacji o występujących problemach.

Studenci mogą studiować w ramach indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego programu studiów w tym planu studiów. Możliwość studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów mają min. studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, osoby niepełnosprawne czy też osoby uzupełniające różnice programowe wynikające z odbywania części programu studiów poza uczelnią. Indywidualna organizacja studiów polega na ustaleniu przez Dyrektora Instytutu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych. Na spotkaniu z zespołem oceniającym obecni studenci posiadali odpowiednią wiedzę odnośnie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Wskazały, iż znają osoby korzystające z wymienionej możliwości.

W Instytucie Ekonomicznym aktywnie działa Studenckie Koło Naukowe Myśli Społecznej i Politycznej "SENEKA". Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele Koła wskazali, iż udzielane jest im wsparcie ze strony opiekunów naukowych oraz nauczycieli akademickich, którzy motywują ich do rozwoju oraz tworzenia nowych projektów. Władze Jednostki umożliwiają studentom zaangażowanym w działalność koła naukowego korzystanie z infrastruktury Jednostki w ramach wykonywanych projektów. Przekazywane są również

odpowiednie środki finansowe umożliwiające realizację inicjatyw. Główne cele działalności Koła "SENEKA" dotyczą pogłębiania i upowszechniania wiedzy studentów, w szczególności na temat innowacyjności w gospodarce oraz wzbudzenia zainteresowań naukowych wśród członków, zaktywizowanie ich w sprawy obywatelskie, kulturalne i społeczne. Podkreślić należy, iż studenci mają możliwość otrzymania środków finansowych na pokrycie kosztów aktywnego udziału w konferencjach naukowych. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych wskazali również, iż mają możliwość publikowania artykułów naukowych. W ich opinii jednostka kreuje warunki umożliwiające rozwój naukowy.

W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu funkcjonuje Rada Studentów będąca organem reprezentującym ogół studentów. Na spotkaniu z ZO PKA poinformowali, iż zapewniane jest im odpowiednie wsparcie ze strony władz jednostki. Mają oni możliwość korzystania z infrastruktury, a ich inicjatywy są wspierane przez kadrę dydaktyczną. Rada Studentów animuje życie kulturalne studentów organizując spotkania, zbiórki charytatywne oraz wydarzenia artystyczne.

Kadra dydaktyczna dostępna jest dla studentów podczas licznych dyżurów dostosowanych do potrzeb tej grupy. Możliwy jest również kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej. Na pierwszych zajęciach przekazywane są informacje odnoszące się do warunków zaliczania przedmiotu. Studentom w większości przypadków udostępniane są materiały wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych. Po sesji egzaminacyjnej odbywają się konsultacje, w czasie których istnieje możliwość wglądu w prace egzaminacyjne.

Wskazać należy na potrzebę usprawnienia komunikacji władz jednostki ze studentami specjalności „Media społecznościowe w biznesie”. Na spotkaniu z ZO PKA podkreślili oni, iż w trakcie procesu kształcenia nie uzyskują odpowiedniego wsparcia ze strony nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty specjalizacyjne. W ich opinii niektórzy prowadzący nie są odpowiednio przygotowani merytorycznie do prowadzenia zajęć dydaktycznych, co nie pozwala na zdobycie odpowiedniej wiedzy oraz umiejętności niezbędnych w kontekście przyszłej pracy zawodowej.

Na kierunku *ekonomia* utworzone zostały tzw. grupy popołudniowe adresowane do osób pracujących zawodowo. Na spotkaniu z ZO PKA osoby te poinformowały, iż pracownicy administracyjni raz w tygodniu pełną dyżury popołudniowe dostosowane do potrzeb tej grupy. W ich opinii kontakt z prowadzącymi zajęcia dydaktyczne jest odpowiedni. Mają oni również możliwość indywidualnych konsultacji.

Studenci wskazali na czynniki motywujące ich do osiągania lepszych wyników w nauce. Mogą się oni ubiegać o Stypendium Rektora dla najlepszych studentów, brać czynny udział w konferencjach naukowych oraz uczestniczyć w Programie praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych. Zgodnie z Regulaminem Pilotażowej Praktyki Zawodowej na kierunku *ekonomia* studenci wybierają miejsca praktyk z zachowaniem trybu konkurencyjności, w kolejności wynikającej ze średniej ocen, jaką uzyskali w dotychczasowym przebiegu studiów. Podkreślić należy, iż w opinii studentów jest to czynnik motywujący ich do osiągania lepszych wyników w nauce.

W Jednostce działa Centrum Współpracy z Otoczeniem Gospodarczym, Społecznym i Instytucjonalnym, w które skład wchodzi Akademickie Biuro Karier PWSZ Elbląg, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Centrum Transferu Technologii oraz Akademickie Centrum Doradztwa i Potwierdzania Kompetencji Zawodowych. W ramach funkcjonowania tych podmiotów organizowane są szkolenia z zakresu umiejętności miękkich. Studenci oraz absolwenci kierunku *ekonomia* mają również możliwość skorzystania z aktualnych ofert pracy, praktyk i staży, konsultacji, indywidualnych, propozycji wolontariatu, szkoleń zewnętrznych i własnych, spotkań z pracodawcami oraz organizacji konkursów/projektów.

Studenci uczestniczą również w projekcie Reaktor ABK, którego celem jest wsparcie w procesie przechodzenia na rynek pracy, rozwoju kompetencji społecznych i zawodowych przyszłych absolwentów PWSZ w Elblągu oraz wypracowanie powtarzalnego mechanizmu wsparcia studentów w zakresie doradztwa zawodowego oraz postaw przedsiębiorczych. W ramach tego projektu finansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój przeprowadzonych zostały 62 usługi poradnictwa zawodowego oraz poradnictwa z zakresu przedsiębiorczości (700 godzin spotkań bezpośrednich). Wsparcie obejmowało m.in.: badanie poziomu kompetencji społecznych i pracowniczych, opracowywanie Indywidualnego Planu Rozwoju, pomoc w dalszym wyborze kierunków studiów i szkoleń;

ABK dysponuje licznymi ofertami pracy. W roku akademickim 2016/2017 ABK przedstawiło studentom i absolwentom 2.232 ofert pracy, które zostały rozpowszechniane za pośrednictwem mediów społecznościowych, strony internetowej oraz na tablicach ogłoszeniowych. Oferty pracy są pozyskiwane samodzielnie przez pracowników ABK lub zgłaszane przez pracodawców. W r.a. 2016/2017 Akademickie Biuro Karier zorganizowało kilka wizyt studyjnych, głównie u współpracujących pracodawców.

Studenci kierunku *ekonomia* uczestniczą w obowiązkowym przedmiocie *Kultura społeczna i zawodowa*, którego celem jest umożliwienie rozwijania różnorodnych zainteresowań studentów, tworzenie portfolio opisującego zakres zainteresowań studenta oraz zmobilizowanie studentów do aktywnego udziału w zajęciach fakultatywnych, wydarzeniach i uroczystościach zgodnie z osobistymi wyborami. W opinii tej grupy jest to przedmiot, który pozwala na rozwój osobisty oraz stanowi czynnik ich aktywizujący. Studenci, aby uzyskać zaliczenie muszą zdobyć odpowiednią liczbę punktów przyznawanych za dodatkowe aktywności. Wskazać należy jednak, iż w opinii studentów kwestie związane z zaliczeniem oraz zdobywaniem punktów wymagają udoskonalenia.

W opinii studentów obsługa administracyjna w ocenianej jednostce charakteryzuje się zadowalającym poziomem. Na spotkaniu z ZO PKA studenci wskazali jednak, iż zdarzają się trudności z załatwieniem spraw administracyjnych. Zwrócili oni uwagę na występujący aspekt braku odpowiedniej komunikacji z pracownikami administracyjnymi. Godziny otwarcia dziekanatu satysfakcjonują przedstawicieli tej grupy. Przedstawiciele studentów wskazali, iż wnioski i skargi studentów są rozpatrywane sprawnie. Mogą oni liczyć na wsparcie Władz Jednostki w zakresie rozwiązywania problemów.

8.2

Jednostka zapewnia studentom dostęp do aktualnych informacji o formach opieki i wsparcia za pośrednictwem przejrzystej oraz na bieżąco aktualizowanej strony internetowej. Ocena jakości kadry wspierającej proces kształcenia jest również dokonywana przez studentów. Przedstawiciele tej grupy interesariuszy wewnętrznych wypełniają okresowe ankiety ewaluacyjne oraz przedstawiają uwagi za pośrednictwem starostów oraz Rady Studentów. Nie mają oni świadomości wpływu wyników ewaluacji na podejmowane działania, w ich ocenie nie stanowią one podstaw do prowadzenia polityki kadrowej. Szczegółowe wyniki ewaluacji nie są udostępniane studentom, którzy nie posiadają informacji o dokładnej procedurze postępowania w związku z dokonaną oceną.

Wyróżnić należy fakt, iż system motywowania studentów jest ciągle rozwijany. Projekt pilotażowych praktyk zawodowych oraz wprowadzenie przedmiotu *Kultura społeczna i zawodowa* to niewątpliwie czynniki motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz podejmowanie dodatkowej działalności w kołach naukowych oraz organizacjach studenckich. Studenci są zadowoleni również z możliwości udziału w dodatkowych

inicjatywach dzięki projektom realizowanym przez Uczelnię. Wskazać należy udział w projekcie: PWSZ w Elblągu - Uczelnia III-ciej Generacji, którego celem jest poprawa jakości, skuteczności i dostępności oferty edukacyjnej Uczelni, odpowiadającej potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa na poziomie regionu i kraju w okresie do 2022 r. W ramach projektu studenci będą mieli możliwość podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

Ciekawym przedsięwzięciem jest zrealizowana w 2016 r. wśród studentów akcja „Najlepszy student”, której celem jest promocja i prezentacja sylwetek najlepszych studentów ostatniego roku studiów poszczególnych kierunków. Zebrane zostały formularze zgłoszeniowe, których treść została opublikowana na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Najlepszy student”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W opinii studentów atutami ocenianego kierunku jest bardzo dobry kontakt z prowadzącymi zajęcia oraz indywidualne podejście pracowników naukowo-dydaktycznych w trakcie procesu kształcenia. Usprawnienia wymaga jednak wsparcie udzielane studentom studiującym w ramach specjalności „Media społecznościowe w biznesie”. Jednostka zapewnia wsparcie merytoryczne oraz finansowe kołom naukowym oraz uczelnianemu organowi samorządu studenckiemu. Studenci podkreślili, iż możliwość udziału w programie praktyk pilotażowych jest dla nich dodatkowym czynnikiem motywującym do osiągania lepszych wyników w nauce. Podkreślić należy możliwość udziału studentów w projektach realizowanych w Jednostce. Aspektem wymagającym udoskonalenia jest zwiększenia świadomości studentów na temat przebiegu procesu ewaluacji oraz usprawnienie komunikacji pomiędzy studentami oraz pracownikami administracyjnymi jednostki.

Uczelnia skutecznie wspiera studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy poprzez przekazywanie wiedzy dotyczącej rynku pracy, organizowanie szkoleń, analizując rynek pracy oraz pozyskując informacje o aktualnych miejscach pracy.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Pełnomocnikiem Rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz Studenckim rzecznikiem osób niepełnosprawnych.
2. Publikowanie wyników ankiet ewaluacyjnych.
3. Usprawnienie komunikacji pomiędzy studentami oraz pracownikami administracyjnymi jednostki.
4. Zapewnienie odpowiedniego wsparcia studentom specjalności „Media społecznościowe w biznesie”.
5. Przeprowadzenie ankiety w zakresie oczekiwań studentów (m.in. w zakresie zaliczenia i zdobywania punktów) związanych z przedmiotem *Kultura społeczna i zawodowa*.

4. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Brak przypisania efektów kształcenia do dyscypliny naukowej.	Zalecenie zostało zrealizowane. Efekty kształcenia wizytowanego kierunku studiów odnoszą się do dyscyplin: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu.
Władze Uczelni i Instytutu powinny efektywniej niż dotychczas tworzyć zręby własnej kadry naukowo-dydaktycznej. W tym celu warto przyjąć założenie, że konkursach na stanowiska wykładowcy i starszego wykładowcy, wymogiem formalnym dla osób nowo zatrudnianych pracowników powinno być zatrudnienie w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.	Zalecenie jest realizowane. W 2012 roku spośród 11 pracowników tworzących minimum kadrowe tylko dla jednej osoby PWSZ w Elblągu stanowiła podstawowe miejsce pracy. Obecnie dla 24 nauczycieli akademickich tj. 66,6 % ogółu zatrudnionych, PWSZ w Elblągu jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla 12 osób dodatkowym.
Udział interesariuszy zewnętrznych w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest ograniczony. Prowadzone wśród studentów ankiety ewaluacyjne nie przynoszą zakładanego efektu (opinia studentów), a system ich przeprowadzania i formułowania wniosków wymagają reorganizacji.	Zalecenie zostało znacząco zrealizowane. Jednostka podjęła w roku akademickim 2012/2013 działania zmierzające do zapewnienia interesariuszom zewnętrznym zinstytucjonalizowanego wpływu na proces kształcenia. Efektem tych działań było powołanie Rady Biznesu i Pracodawców przy Instytucie Ekonomicznym, w której skład włączono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W toku wizytacji ustalono, że od roku akademickiego 2014/2015 Rada nie pracuje w sposób sformalizowany, tj. nie ma ściśle określonych zasad dokumentowania i sprawozdawczości z działań Rady. Należy jednak zaznaczyć, że cele, które zakładano do zrealizowania, gdy powoływano wspomniane gremium, są osiągnięte poprzez intensywne kontakty z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które udało się Jednostce wypracować poprzez współpracę w ramach realizacji zarówno kursowych, jak i pilotażowych praktyk studenckich. Odbývają się również posiedzenia Rady.
Wskazane jest zwrócenie większej uwagi na jakość kształcenia realizowanego na poszczególnych kierunkach studiów, publikowanie efektów pracy poszczególnych komisji oraz formułowanie	Zalecenie zostało znacząco zrealizowane. Zarówno na poziomie Uczelni, jak i Jednostki identyfikuje się wiele działań zorientowanych na monitorowanie, ocenę i doskonalenie programu kształcenia.

wniosków dotyczących zapewnienia jakości kształcenia.	Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w odpowiednim zakresie uwzględnia analizowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia i formułowanie wniosków. Działania pro jakościowe na poziomie Uczelni koordynuje uczelniany Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością, przechowując jednocześnie związaną z tym dokumentację, a na poziomie Instytutu przewodniczący Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Sprawozdania za każdy rok akademicki dotyczące jakości kształcenia obejmują ocenę m.in. zgodności zakładanych efektów kształcenia opisanych w programach kształcenia, prawidłowości stosowania punktacji ECTS, praktyk zawodowych, metod weryfikacji efektów kształcenia i sposobu ich stosowania, jakości procesu dyplomowania, realizacji efektów kształcenia.
Niewielka aktywność naukowa nauczycieli akademickich (publikacje afiliowane) wynikająca z dodatkowego miejsca pracy jakim jest PWSZ. Władze uczelni powinny stworzyć szerszy system motywowania do rozwoju naukowego.	Zalecenie jest realizowane, co ma swoje odzwierciedlenie w awansach naukowych. Podczas wizytacji w 2012 r. na podstawowym miejscu pracy zatrudniony był tylko jeden nauczyciel ze stopniem naukowym doktora, to obecnie zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy jest: jeden doktor habilitowany oraz 6 doktorów.